

ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਲੇਜ ਓਓ ਐਚਯੂਏਚੈਨ - ਰਾਜਕੋਟ

ਪੰਜਾਬੀ ਐਚਯੂਏਚੈਨ ਫੋਰ ਐਸਟੀਏ ਆਰ ਐਸਟੀਏ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਏ

ਪੰਜਾਬੀ ਐਚਯੂਏਚੈਨ ਫੋਰ ਐਸਟੀਏ

ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਲੇਜ ਓਓ ਐਚਯੂਏਚੈਨ - ਰਾਜਕੋਟ

1 ਫਲੋਰ-1

ਮਾਟਰੀਅਲ, ਆਰ, ਰੋਡ ਚੈਨ, ਰਾਜਕੋਟ

1 ਫਲੋਰ-2

ਭਾਗ ਓਮ ਪਾਰੇ, ਆਮਾਨਤ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਮਹਿਲਾ, ਰਾਜਕੋਟ-2

Email: panchshikha_uno@yahoo.com

Web: www.panchshikha.com

College Mobile: 94027 84694

NOTE CODE: 323182

COLLEGE CODE: 20996

ਵਾਸਟਿਕਾ

ਮਹਿਲਾਵਾਸਟਿਕਾ ਨਾਮ :

ਫੋਨ ਨੰ. :

ਮੋਬਾ. (1) _____

(2) _____

સપ્તાહની ઉજવણી

- વન્ય પ્રાણી સપ્તાહ અને પ્રાકૃતિક શિક્ષણ શિબિર
- કારકિર્દી સપ્તાહ
- યોગ શિબિર
- વિજ્ઞાન સપ્તાહ
- વ્યસન મુક્તિ સપ્તાહ
- શ્રમ શિબિર તથા આરોગ્ય સપ્તાહ
- જ્ઞાનોત્સવ
- રાષ્ટ્રીય સપ્તાહ
- હિન્દી સપ્તાહ

સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિ

- સાહિત્ય અને કલાપ્રવૃત્તિ (સુલેખન, નિબંધ, વકતૃત્વ, વાચન, હસ્તશિખિત અંક, સ્લોકજ્ઞાન, ચિત્ર સ્પર્ધા, પેપર કટીંગ, લુકરીવ્યુ, રંગોલીસ્પર્ધા, પ્રશ્નમંચ, મુઠ્ઠા અભિનય, પ્રાણી પક્ષીઓનો અવાજ)
- વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી પ્રવૃત્તિ (અણુ-વિજ્ઞાન મંડળ વિજ્ઞાનમેળો, પ્રદર્શન પ્રાથમિક સારવાર તાલીમ બાળ ફિલ્મસ આકાશ દર્શન)
- સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિ (રાસ ગરબા, નૃત્ય નાટક, વિવિધ ગીત-સંગીત મહેંદી-કેશ ચૂંથણ, વેશભૂષા, મિમિકી)
- યોગ અને વ્યક્તિત્વ વિકાસ
- સમાજલક્ષી સામાજિક પ્રવૃત્તિ (પલ્સ અને પોલિયો રસીકરણ અને વ્યસન મુક્તિ, એઈડ્સ જાગૃતિ, સામાજિક ઘોરણે ઉજવાતા ઉત્સવો, રતાબંધન, નવરાત્રિ વગેરેની ઉજવણી સંકટ વેળા સહાયક પ્રવૃત્તિ)
- ફેરિયર કોર્નર સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા તેવારી વોકેશનલ ગાઈડન્સ
- ઈકો કલબ તથા પર્વાવરણ સંરક્ષણ

સ્મત-ગમત પ્રવૃત્તિ

- વ્યક્તિગત સ્મતો (લોડ, ફૂટ, હૈંક)
- સાંધિક સ્મતો (ખો-ખો, વોલીબોલ, કબડ્ડી, ક્રિકેટ, બાસ્કેટ બોલ)
- શુષ્ક સેવા અને સાંસ્કૃતિક વિભાગ દ્વારા યોજવામાં આવતી સ્મતો અને પ્રવૃત્તિઓ

પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માટેના નિયમો

- નીચે આપેલા નિયમો કાળજીપૂર્વક વાંચો અને કાયમ નિયમોનું પાલન કરો.
1. પ્રાર્થના કાર્યક્રમમાં સમયસરની હાજરી અનિવાર્ય છે. બી.એડ્. અભ્યાસક્રમ જેટલી જ પ્રાર્થના કાર્યક્રમની અગત્યતા છે.
 2. સામાન્ય રીતે કોલેજનો સમય ૧૨-૩૦ થી ૬-૦૦ સુધીનો રહેશે, સંજોગો અનુસાર તેમાં ફેરફાર થઈ શકશે.
 3. કોલેજના પૂર્ણ સમય દરમિયાન દરેક તાસમાં હાજરી આપવી અનિવાર્ય છે.
 4. બી.એડ્. અભ્યાસક્રમમાં જોડાયા બાદ અનિવાર્ય સંજોગો સિવાય કોઈપણ પ્રકારની રજા મળી શકશે નહીં. (રજા પર રહેનાર પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ રજા માટેની લેખિત મંજૂરી મેળવી લેવાની રહેશે.)
 5. બી.એડ્. ના પ્રશિક્ષણાર્થી કોઈપણ પ્રકારનું વ્યસન રાખી શકશે નહીં.
 6. તમામ પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ વિદ્યાતિ સમય કોલેજ પ્રાંગણમાં (કેમ્પસમાં) ગાળવો, કોલેજ પ્રાંગણમાં જ કેન્ટીનની વ્યવસ્થા છે.
 7. કોઈપણ પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ બી.એડ્. વર્ગખંડમાં મોબાઈલ ફોન કે અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ઉપકરણો સાથે રાખવા નહીં.
 8. બહારગામથી આવનાર પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ પણ કોલેજના નિયત સમય પ્રમાણે હાજર થઈ જવું અનિવાર્ય છે.
 9. કોલેજમાં એક વખત ફી ભર્યા પછી કોઈપણ સંજોગોમાં કોઈપણ પ્રકારની ફી પાછી મળતી નથી.
 10. પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ છુટા પાઠ/એકમ પાઠ, પ્રાચોગિક કાર્ય કરવા, પાઠોનું ભિરીસણ કરવું તેમજ અન્ય શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિ અભ્યાસક્રમનાં એક ભાગ તરીકે પૂર્ણ કરવાની રહેશે.
 11. ઇન્ટર્નશીપ તથા સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિ જેવી કે પ્રવાસ, પર્યટન, સામાજિક સેવાકીય નેતૃત્વ એ બી.એડ્. અભ્યાસક્રમનો જ એક ભાગ છે. તેમાંથી મુક્તિ મળશે નહીં. આ અંગેનો ખર્ચ પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ ભોગવવાનો રહેશે.
 12. આ વર્ષ દરમિયાન બી.એડ્. ના અભ્યાસક્રમને અને આનુસંગિક પ્રવૃત્તિઓને પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ અત્યંત ધ્યાન આપવાનો રહેશે. એટલે કે તમારા અંગત કુટુંબના કાર્યો મોડુકુ રાખવાના અથવા અન્યને સોંપી દેવા.
 13. જે પ્રશિક્ષણાર્થી નોકરી કરતા હોય તેણે તેઓ જ્યાં નોકરી કરતા હોય તે ખાતાના સહમ ઉપરી અધિકારીનું 'ના વાંધા પ્રમાણપત્ર' (એન.ઓ.સી.) આપવાનું રહેશે.
 14. પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ કોલેજમાં સંપૂર્ણ શિક્ષણનું પાલન કરવાનું રહેશે.
 15. કોઈપણ કારણોસર પ્રશિક્ષણાર્થીના હાજરી દિવસો પૂરા નહીં થાય તો પરીક્ષા માટેનું આવેદનપત્ર ભરી શકશે નહીં.
 16. માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ માટેના શિક્ષકો પ્રશિક્ષિત કરતી આ કોલેજ છે. જેથી કોલેજ દ્વારા નિયત થયેલ પહેરવેરા પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ પહેરવાનો ફરજિયાત છે.

પ્રશિક્ષણાર્થી ભાઈઓ તથા બહેનો,

તમે સહુ પ્રશિક્ષણની આ સંસ્થામાં ગુણવત્તાને ધોરણે પસંદગીથી આવ્યા છો, ત્યારે તમને સૌને સંસ્થા વતી ઉમળકાભેર આવકારીએ છીએ.

આપ સર્વ તમારી પૂર્વગામી કોલેજના ઉજ્જવળ અને ગૌરવપ્રદ પરંપરાને વધારે સમૃદ્ધ કરી જ્યારે અમારી કોલેજ પરિવારના સભ્ય બન્યા છો ત્યારે આ પરંપરાને જળવવા, સમૃદ્ધ કરવા, તમે સહુ ચરાભાગી બનવા સનિષ્ઠ પ્રયત્નો કરો તેવી શુભેચ્છા...

આ અભ્યાસક્રમ શિક્ષણનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો મુજબ સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીની શિક્ષણવિધાયાખાએ સૌની સામેલગીરી સાથે રાખીને તેચાર કરેલ છે. આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓ સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ થાય, પ્રશિક્ષણાર્થીઓનું સામાજિકીરણ થાય તેમજ પ્રશિક્ષણાર્થીઓમાં સેવાકીય અને નેતૃત્વના ગુણો વિકાસ પામે તેવા ઉદ્દેશ્ય સાથે આ અભ્યાસક્રમ ઘડવામાં આવ્યો છે.

આપણા શિક્ષણ સંકુલની સ્પષ્ટ વિચારધારા છે કે બાળકો એ મીણનું પૂતળું નથી, પણ તેનું પોતાનું સ્વતંત્ર વ્યક્તિત્વ છે, તેથી આ સંકુલના પ્રશિક્ષણાર્થીઓનો વ્યક્તિત્વનો સર્વાંગી વિકાસ થાય તે માટે સંકુલના સૂત્રધારોએ નિષ્ઠાપૂર્વક પ્રયત્ન કરેલ છે. અહીં પ્રશિક્ષિત થયેલ પ્રશિક્ષણાર્થીઓ કુટુંબની, સમાજની અને રાષ્ટ્રની સંસ્કૃતિને સમૃદ્ધ કરશે અને નિષ્ઠાપૂર્વક તેની સઘની શક્તિ રાષ્ટ્રને અર્પણ કરશે તેવી અપેક્ષા છે.

આપ સર્વ પ્રશિક્ષણાર્થી મિત્રો પૂજ્ય ગાંધીજી, સરદાર પટેલ તથા વિવેકાનંદ જેવા મહાન તત્ત્વચિંતકોએ નિર્દિષ્ટ કરેલ કેળવણીને તમારા જીવનમાં સિદ્ધ કરો તેવી શુભેચ્છા...

આચાર્યશ્રી,
ડૉ. કરણ દુલેરા
પંચશીલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન રાજકોટ
મો. ૯૦૩૩૮ ૮૮૦૫૮

✽ પ્રતિજ્ઞા પત્ર ✽

હું.....
પંચશીલ બી. એડ્. કોલેજનાં તાલીમાર્થી તરીકે પ્રતિજ્ઞા કરું છું કે ભારતના ભાવિ શિક્ષક તરીકે મન, વાણી, વિચાર અને કર્મનો સુંદર સમન્વય સાધીશ. વિદ્યાર્થી દેવો ભવઃ ની ભાવનાને આત્મસાત્ કરીશ. તેમજ તેમના પ્રત્યે આદરભાવ, સહિષ્ણુતા, સહકાર અને કલ્યાણની લાગણી અનુભવીશ. ચાણક્યનાં અમંડ ભારતના સ્વપ્નને સાકાર કરવા તેમજ વિદ્યાર્થીઓમાં રહેલ સુષુપ્ત શક્તિઓનું પ્રાગટ્યકીરણ કરવા હૃદ-હંમેશા કટીબદ્ધ રહીશ. ગુરુ-શિષ્યની પરંપરામાં માસિક નહીં માળી બનીશ. વિદ્યાર્થીના વિકાસમાં અચ્છેસર રહી માત્ર બુદ્ધિથી નહિ પણ હૃદયથી પાણી રેડી, બાળક નામના છોકને નવપલ્લવિત કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ અને દેશના હિતમાં જ મારું હિત સમાયેલું છે. મારા વ્યવસાયનું મને ગૌરવ છે સદાય તેને લાયક બનવા હું પ્રયત્ન કરીશ. હંમેશા મારા કાર્યમાં દિવ્યતા અને ભવ્યતાની સાથે આદર્શ શિક્ષક બનવાનો હું સંકલ્પ કરું છું.

- પંચશીલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન

પ્રથમ સત્ર સ્મરણિકા

- જુલાઈ**
- પ્રથમ શૈક્ષણિક વર્ષના કાર્યનો શુભારંભ
 - પ્રશિક્ષણાર્થીઓનું સ્વાગત - સન્માન
 - અભ્યાસક્રમ રૂપરેખા - માર્ગદર્શન, જૂથના વિષયોનું માર્ગદર્શન
 - સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણનો પ્રારંભ
 - વિવિધ સમિતિઓની રચના, પરિચય પ્રવાસ
 - માઈક્રોટીચિંગના વિવિધ કોશલ્યોનું સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણકાર્ય, M.T. કોશલ્યના દર્શનિક પાઠ, કોશલ્ય - ૧, ૨, ૩, ૪
 - પ્રાયોગિક શિક્ષણ - પુનઃશિક્ષણ

- ઓગસ્ટ**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - સેતુપાઠનું માર્ગદર્શન, આયોજન, પ્રાયોગિક શિક્ષણ

- સપ્ટેમ્બર**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - વિવિધ સ્પર્ધાઓનું આયોજન,
 - શિક્ષકદિવ ઉજવણી
 - બુક રીવ્યુ માર્ગદર્શન - કાર્ય સોંપણી
 - EPC-1,2 ના MCQ પ્રશ્નોનું માર્ગદર્શન
 - અસાઈન્મેન્ટ - સેમિનાર માર્ગદર્શન PE-1, PE-2 સેમિનાર
 - ગેસ્ટ લેકચર

- ઓક્ટોબર**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - સેમેસ્ટર ૧ પરીક્ષાલક્ષી માર્ગદર્શન, પેપર માર્ગદર્શન
 - Physical Activities and Yoga
 - સેમેસ્ટર ૧ પ્રિલિમિનરી પરીક્ષા, રિઝલ્ટ, પેપર સોલ્યુશન

- નવેમ્બર**
- સેમેસ્ટર ૧ ની સત્રાંત પરીક્ષા (સંલપિત)

દ્વિતીય સત્ર સ્મરણિકા

- ડિસેમ્બર**
- દ્વિતીય શૈક્ષણિક વર્ષના કાર્યનો શુભારંભ
 - અભ્યાસક્રમ રૂપરેખા
 - છૂટા પાઠનું માર્ગદર્શન, આયોજન

- જાન્યુઆરી**
- નવા વર્ષની ઉજવણી, એકમપાઠનું માર્ગદર્શન,
 - એકમપાઠનું આયોજન
 - શૈક્ષણિક સાધન નિર્માણ-માર્ગદર્શન (TLM)
 - સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ, વિવિધ સ્પર્ધાઓ
 - ગેસ્ટ લેકચર

- ફેબ્રુઆરી**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - સામાજિક સંસ્થાની મુલાકાત
 - PE-3, PE-4 સેમિનાર અસાઈન્મેન્ટ
 - ગેસ્ટ લેકચર

- માર્ચ**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - EPC-3,4 ના MCQ પ્રશ્નોનું નિર્માણ

- એપ્રિલ**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - સેમેસ્ટર-૨ નું પરીક્ષાલક્ષી માર્ગદર્શન, પેપર માર્ગદર્શન,
 - જુના પેપર સોલ્યુશન
 - સેમેસ્ટર-૨ પ્રિલિમિનરી પરીક્ષા, રિઝલ્ટ, માર્ગદર્શન

- મે**
- સેમેસ્ટર - ૨ વાર્ષિક પરીક્ષા

તૃતીય સત્ર સ્મરણિકા

- જૂન**
- તૃતીય શૈક્ષણિક સત્રના કાર્યનો શુભારંભ
 - અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા અને શૈક્ષણિક તેમજ પ્રાયોગિક કાર્યો અંગે માર્ગદર્શન

- જુલાઈ**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - છૂટા પાઠનું માર્ગદર્શન, આયોજન, શાળામાં પ્રાયોગિક
 - શિક્ષણ અને અવલોકનકાર્ય

- ઓગસ્ટ**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - એકમ પાઠનું માર્ગદર્શન, આયોજન, શાળામાં પ્રાયોગિક શિક્ષણ અને અવલોકનકાર્ય

- સપ્ટેમ્બર**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - શિક્ષકદિનની ઉજવણી
 - સ્ક્રીપ્ટ રાઈટિંગનું માર્ગદર્શન
 - અસાઈનમેન્ટ-સેમિનાર માર્ગદર્શન
 - PE-5, EPC-8, સેમિનાર

- ઓક્ટોબર**
- સૈદ્ધાંતિક શિક્ષણ
 - સેમેસ્ટર-3 પરીક્ષાલક્ષી માર્ગદર્શન, પેપર રાઈટિંગ માર્ગદર્શન
 - સેમેસ્ટર-3 પ્રિલિમિનરી પરીક્ષા, રિઝલ્ટ, પેપર સોલ્યુશન

- નવેમ્બર**
- સેમેસ્ટર-3ની સત્રાંત પરીક્ષા (સંભવિત)

- ડિસેમ્બર**
- વાર્ષિક પાઠનું માર્ગદર્શન, આયોજન
 - કમ્પ્યુટરની પરીક્ષા
 - ઇન્ટર્નશીપ કાર્યક્રમ અને માર્ગદર્શન

ચતુર્થ સત્ર સ્મરણિકા

- 1 જાન્યુઆરી થી 31 માર્ચ સુધી શાળા અંતર્ગત ઇન્ટર્નશીપ કાર્યક્રમ
- વાર્ષિક પાઠ કમ્પ્યુટર પ્રેક્ટીકલ વાઈવા, PE-7, PE-8 અસાઈનમેન્ટ

સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી ગીત

કવિ : શ્રી અબિલ ખોષી (મુંબઈ)
સ્વરકાર : શ્રી સુરેશ ખોષી (મુંબઈ)

સૌરાષ્ટ્ર વિદ્યાપીઠ સદાયે પાવનકારી નામ
દરિયા જેવી ઘૂઘવે અહીંયા જગવિદ્યા તમામ
જય હો... જય હો... જયજયકાર....

સર્વધર્મ સમભાવ હૃદયમાં નરસૈયાની ભકિત છે
સાવજ કણકું મારે ગીરમાં એવી યુવાનશકિત છે
ગિરનાર જેવું સ્થિર ગ્રુવન હો ધ્યાન મંત્ર એક રામ
સૌરાષ્ટ્ર વિદ્યાપીઠ સદાયે પાવનકારી નામ
દરિયા જેવી ઘૂઘવે અહીંયા જગવિદ્યા તમામ
જય હો... જય હો... જયજયકાર....

રાણકનો લઈ પ્રેમ ઝળહળે રાખેગારનું તેજ
સોમનાથને દુવારિકાનો મહિમા એનો એ જ
વાગીસ્વરીની વીણા વાગી ઝંકૃત ગામે ગામ
સૌરાષ્ટ્ર વિદ્યાપીઠ સદાયે પાવનકારી નામ
દરિયા જેવી ઘૂઘવે અહીંયા જગવિદ્યા તમામ
જય હો... જય હો... જયજયકાર....

બુદ્ધ, મહાવીર, ગાંધીનો પથરાયો છે અજવાસ
નિર્બળને બળવાન સંગ ખેલે દાંડિયારાસ
વલભીવિદ્યા યાદ રાખતું ગ્રુવતું વિદ્યાધામ
સૌરાષ્ટ્ર વિદ્યાપીઠ સદાયે પાવનકારી નામ
દરિયા જેવી ઘૂઘવે અહીંયા જગવિદ્યા તમામ
જય હો... જય હો... જયજયકાર....

પ્રાચીનવિદ્યા સાથે વસતું નવું યંત્ર વિજ્ઞાન,
નવી દિશાઓ, નવા વિચારો નવા યુગની શાન
વૃક્ષોની હરિયાળી વચ્ચે સરસ્વતીનું ધામ
સૌરાષ્ટ્ર વિદ્યાપીઠ સદાયે પાવનકારી નામ
દરિયા જેવી ઘૂઘવે અહીંયા જગવિદ્યા તમામ
જય હો... જય હો... જયજયકાર....

પ્રાર્થના કાર્યક્રમ

સમૂહ પ્રાર્થના
ભજન/ધૂન
શૈક્ષણિક વિચાર
સમાચાર
વિશેષ વાચન/વક્તવ્ય
જનરલ નોલેજ પ્રશ્નોત્તરી
આચાર્યશ્રીનું ઉદ્બોધન
રાષ્ટ્રગીત

ગુરુ ! બ્રહ્મા ગુરુ ! વિષ્ણુ, ગુરુ દેવો મહેશ્વર ।
ગુરુ સાક્ષાત્ પર બ્રહ્મ, તરમે શ્રી ગુરુવે નમઃ ॥

❖ સોમવારની પ્રાર્થના ❖

તું પ્યાર કા સાગર છે... (૨)
તેરી એક બુંદ કે પ્યાસે હમ, લોટા ખે દિયા તુને... (૨)
ચલે જાયેગે જહાં સે હમ

તુ પ્યાર કા....

ઘાયલ મનકા પાગલ પંછી, ઉડને કો બેકરાર... (૨)
પંખ છે કોમલ આંખ છે ઘુંઘલી, જાના છે સાગર પાર... (૨)
અબ તુ હી ઇસે સમજ, રાહ ભૂલે થે જહાં સે હમ

તુ પ્યાર કા....

ઇંધર ઝુમ કે ગાયે જિંદગી, ઉંધર છે મોત ખડી... (૨)
કોઈ કયા જાને કહોં છે સીમા, ઉલઝન આન પડી... (૨)
કાનો મેં જરા કહ દે, કી આયે કોન દિશા સે હમ

તુ પ્યાર કા....

❖ મંગલવારની પ્રાર્થના ❖

ઇતની શક્તિ હમેં દે ના દાતા,
મન કા વિશ્વાસ કમજોર હો ના (૨)
હમ ચલેં નેક રસ્તે પે હમસે ભૂલકર ભી કોઈ ભૂલ હો ના
ઇતની શક્તિ... હમ ચલેં... ઇતની શક્તિ...
દૂર અજાન કે હોં અંધેરે તૂ હમેં જ્ઞાન કી રોશની દે,
હર બુરાઈ સે બચતે રહેં હમ,
જિંદગી ભી દે ભલી જિંદગી દે
બેર હો ના કિસી કા કિસી સે
ભાવના મન મેં બદલે કી હોના
હમ ચલેં... ઇતની શક્તિ...
હમ ના સોંચે હમેં કયા મિલા છે,
હમ ચે સોંચે કિયા કયા છે અર્પન,
ફૂલ ખુશિયોં કે બાંટે સભી કો,
સબકા જીવન હી બન જાયે મધુબન,
અપની કરુણા કા જલ તૂ બહા કે,
કરદે પાપન હર ઇક મન કા હોના,
હમ ચલેં... ઇતની શક્તિ...ત

❖ બુધવારની પ્રાર્થના ❖

મેત્રી ભાવનું પવિત્ર ઝરણું મુજ હૈયામાં વહ્યા કરે,
શુભ થાઓ આ સકલ વિશ્વનું એવી ભાવના નિત્ય રહે,
ગુણથી ભરેલા ગુણીજન દેખી, હૈયું મારું નૃત્ય કરે,
એ સંતોના ચરણ કમળમાં મુજ જીવનનું અર્ધ્ય રહે,
દીન દુઃખીયાને ધર્મ વિહોણા દેખી દિલમાં દર્દ રહે,
કરુણાભીની આંખોમાંથી અમુનો શુભ સ્ત્રોત વહે,
મેત્રી ભાવનું પવિત્ર ઝરણું મુજ હૈયામાં વહ્યા કરે,
શુભ થાઓ આ સકલ વિશ્વનું એવી ભાવના નિત્ય રહે,
માર્ગ ભૂલેલા જીવન પથિકને માર્ગ ચીંધવા ઉભો રહું,
કરે ઉપેક્ષા એ મારગની તો તે સમતા ચિત ઘરું,
માનવતાની ધર્મ ભાવના હૈયે સૌ માનવ લાવે,
વેર ઝેરના પાપ ત્યજીને મંગલ ગીતો એ ગાઈએ,
મેત્રી ભાવનું...

✽ गुडवारनी प्रार्थना ✽

शुभ्र अंजली धात्रे, ढारु शुभ्र अंजली धात्रे, (२)
लुभ्या कान्हे लोभन बनभे, तरस्थानुं जण धात्रे (२)
दीन दुःपीथानां आंसु ल्होतां (२) अंतर कटीना धरात्रे,
ढारु शुभ्र अंजली धात्रे, शुभ्र अंजली धात्रे,
सतनी कटाणी केडी पर पूष्य बनी पथरात्रे (२)
अेर जगतना शुरपी शुरपी (२) अढृत उर ना पात्रे
ढारु शुभ्र अंजली धात्रे, शुभ्र अंजली धात्रे,
वला धाकथा यरथो ढारु नित तारी समीपे धात्रे, (२)
हेथाना प्रत्येक स्पंदने (२) तारुं नाम रटात्रे,
ढारु शुभ्र अंजली धात्रे, शुभ्र अंजली धात्रे,
पढणोनी वरथे नेया, ढुज हालक डोलक धात्रे (२)
अरु कुरो टिपक ढारो (२) नप कटीये ओलपात्रे,
ढारु शुभ्र अंजली धात्रे, शुभ्र अंजली धात्रे,

✽ शुक्रवारनी प्रार्थना ✽

हे ढालिक तेरे बटि हे हढ.... ऐसे हो हढारे करढ....
ढेडी पर थले ओर बटी से टले.... ताकी हसते हुअे नीकले हढ....
हे ढालिक....
ये अंधेरा धना छा रहा, तेरा हंसान धढरा रहा,...(२)
पो रहा ढेढढर, कुछ ना आता नजर
सुण का सुरज छीपा न रहा....
हे तेरी रोशनी में हढ तु अढावस को करहे पूनढ
ढेडी पर थले ओर बटी से टले.... ताकी हसते हुअे नीकले हढ....
हे ढालिक....
जब जुल्ढो का हो सामना, तब तु ही हढे धाढना... (२)
पो ढुराई करे, हढ ललाई करे, नही बहलेगी ये लावना
बढ उहे प्यार का हर कदढ और ढीटे ढेर का ये लरढ...
ढेडी पर थले ओर बटी से टले.... ताकी हसते हुअे नीकले हढ....
हे ढालिक....

✽ शनिवारनी प्रार्थना ✽

तेरी पनाह में हढे रणना
शीजे हढे ढेक राह पर चलना. (२)
कपट कर्ढ थोरी ढेईढानी, और हिंसा से हढको बथाना, (२)
नगली का बन नगि न पानी,(२) निर्ढल गंगा जल ही बनाना, हो... हो...
अपनी निगाह में हढे रणना...तेरी पनाह में हढे रणना

तेरी पनाह में हढे रणना
शीजे हढे ढेक राह पर चलना.

शढावान कोई तुजसा नही और, ढुजसा नही कोई अपराधी, (२)
पुण्य की नगरी में ढी ढेने, (२) पापो की गहरी ही ढांधी, हो... हो...
करुणाकी छाव में हढे रणना...तेरी पनाह में हढे रणना

तेरी पनाह में हढे रणना
शीजे हढे ढेक राह पर चलना.

❖ રાષ્ટ્રગાન ❖ સમય : 60 સેકન્ડ

વન્દે માતરમ્ ! વન્દે માતરમ્ !....

સુજલામ્ સુફલામ્ મલયજ શીતલામ્
શસ્ત્ર શ્યામલામ્ માતરમ્... વન્દે માતરમ્ !....

શુભજ્યોત્સના પુલકિત ચામિનમ્
કુલ્લ કુસુમિત કુંમદલ શોભિનમ્,
સુહાસિનિમ્, સુમધુર ભાષિણીમ્,
સુખરામ્ વરદામ્ માતરમ્... વન્દે માતરમ્ !....

- બંકિમ બાબુ

❖ રાષ્ટ્રગીત ❖ સમય : 52 સેકન્ડ

જન ગણ મન અધિનાયક જય હે
ભારત ભાગ્ય પિઠાતા,
પંજાબ, સિન્ધુ, ગુજરાત, મરાઠા
દ્રાવિડ ઉત્કલ બંગ,
વિંદ્ય હિમાલય યમુના ગંગા,
ઉચ્છલ જલધીતરંગ
તપશુભ નામે જાગે
તપશુભ આશિષ માગે
ગાંધે તપ જય ગાથા,
જન ગણ મંગલદાયક જય હે,
ભારત ભાગ્ય પિઠાતા
જય હે, જય હે, જય હે
જય જય જય જય હે

- રવિન્દ્રનાથ ટાગોર

બે વર્ષના બી.એડ. અભ્યાસક્રમનું માળખું અને અભ્યાસક્રમ

Semester - 1

Sub Code	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
PE1	Psychology of Learner	4	4	30	70	100
PE2	Perspective in Education	4	4	30	70	100
CPS1	Pedagogy of School Subject - 1 (Part - 1)	2	2	15	35	50
CPS2	Pedagogy of School Subject - 2 (Part - 2)	2	2	15	35	50
EPC1	School Subject - 1 (Part - 1)	2	2	15	35	50
EPC2	School Subject - 2 (Part - 1)	2	2	15	35	50
		16	16	120	280	400

Assignment / Task / Practical Work - Semester : 1

Sr. No.	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Micro Lesson - 8 (4+4), Bridge Lesson - 6 (3+3) Total 14	2	2	60	0	60
2	Observation Micro Lesson-8(4+4), Bridge Lesson-6(3+3) Total -14	2	2	40	0	40 (16+24)
3	School Subject Analysis and framing Comprehension questions	2	2	50	0	50
4	Book Review	2	2	50	0	50
5	Physical Activities & Yoga	1	1	25	0	25
		9	9	225	0	225
					Total	625

Semester - 2

Sub Code	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
PE3	Learning & Teaching	4	4	30	70	100
PE4	School Policies and Administration	4	4	30	70	100
CPS3	Pedagogy of school Subject - 1 (Part - 2)	2	2	15	35	50
CPS4	Pedagogy of school subject - 2 (Part - 2)	2	2	15	35	50
EPC3	School Subject - 1 (Part - 2)	2	2	15	35	50
EPC4	School Subject - 2 (Part - 2)	2	2	15	35	50
		16	16	120	280	400

Assignment / Task / Practical Work - Semester : 2

Sr. No.	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Stray Lesson - 5	2	2	50	0	50
2	Observation of Stray Lesson - 10 (5+5)	2	2	50	0	50
3	Unit Lesson - 1 (1)	2	2	50	0	50
4	School Subject Analysis and framing Comprehension questions	2	2	50	0	50
5	Construction of TLM	1	1	25	0	25
		9	9	225	0	225
				Total		625

Semester - 3

Sub Code	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
PE5	Inclusive Education and Gender (School - Society)	4	4	30	70	100
PE6	Assessment and Evaluation in Learning	2	2	15	35	50
EPC5	School Subject - 1 (Part - 3)	2	2	15	35	50
EPC6	School Subject - 2 (Part - 3)	2	2	15	35	50
EPC8	ICT and Advance Pedagogy	4	4	30	70	100
EPC7*	(Any one out of Three) EPC - 7 (A) : Guidance & Counseling EPC - 7 (B) : Educational Statistics EPC - 7 (C) : Fundamentals of Indian Constitution	2	2	15	35	50
		16	16	120	280	400

* Optional paper will be given if more than 15 students are enrolled or as per college discretion

Assignment / Task / Practical Work - Semester : 3

Sr. No.	Title	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Stray Lesson - 5	2	2	50	0	50
2	Unit Lesson - 2 (3+1+1)	2	2	50	0	50
3	Computer Practical	2	2	50	0	50
4	Observation of Unit Lesson - 10 (Stray 5 + Unit 5)	2	2	50	0	50
5	Preparation of Script (for Drama, Mono Acting, Anchoring)	1	1	25	0	25
		9	9	225	0	225
				Total		625

Semester - 4

Sr. No.	Subject Name	Hours	Credit	Internal	External	Total
1	Internship	-	10	-	230	230
2	Final Lesson Plan	2	7	195	-	195
3	Viva Voca & Computer Viva (25+25)	2	2	0	50	50
PE7*	Environment Education	2	2	0	50	50
PE8*	Teacher and Learner in Society	2	2	15	35	50
		8	25	225	400	625

15

* Online teaching during Internship

PE = Perspective in Education

CPS = Curriculum and Pedagogic Study

EPC = Enhancing Professional Capacity

બી.એડ. પ્રશ્નપત્ર માળખું
(૭૦ ગુણ)

પ્ર.૧	ત્રીચે આપેલા ચિકલ્પોમાંથી ચોગ્ધ ચિકલ્પ પરસંટ કરી જવાલ આપો. (દરેકલા ૧ ગુણ)	ગુણ - ૧૦
પ્ર.૨	ત્રીચેલા પ્રશ્નોલા એક વાકયમાં જવાલ આપો. (દરેકલા ૧ ગુણ)	ગુણ - ૧૦
પ્ર.૩	ત્રીચેલા પ્રશ્નોલા દૂંકમાં જવાલ આપો. (૧૨ માંથી ૧૦) (દરેકલા ૨ ગુણ)	ગુણ - ૨૦
પ્ર.૪	ત્રીચેલા ૭ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ૫ પ્રશ્નોલા ઉત્તર આપો. (દરેકલા ૩ ગુણ)	ગુણ - ૧૫
પ્ર.૫	ત્રીચેલા ૫ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ૩ પ્રશ્નોલા વિસ્તૃત ઉત્તર આપો. (દરેકલા ૫ ગુણ)	ગુણ - ૧૫
		કુલ કુલ - ૭૦

બી.એડ. પ્રશ્નપત્ર માળખું
(૩૫ ગુણ)

પ્ર.૧	ત્રીચે આપેલા ચિકલ્પોમાંથી ચોગ્ધ ચિકલ્પ પરસંટ કરી જવાલ આપો. (દરેકલા ૧ ગુણ)	ગુણ - ૦૫
પ્ર.૨	ત્રીચેલા પ્રશ્નોલા એક વાકયમાં જવાલ આપો. (દરેકલા ૧ ગુણ)	ગુણ - ૦૫
પ્ર.૩	ત્રીચેલા પ્રશ્નોલા દૂંકમાં જવાલ આપો. (૭ માંથી ૫) (દરેકલા ૨ ગુણ)	ગુણ - ૧૦
પ્ર.૪	ત્રીચેલા ૭ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ૫ પ્રશ્નોલા ઉત્તર આપો. (દરેકલા ૩ ગુણ)	ગુણ - ૧૫
		કુલ કુલ - ૩૫

16

SEMESTER - 1

PE - 1 PSYCHOLOGY OF LEARNER

યુનિટ - ૧ શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન તથા વૃદ્ધિ અને વિકાસ

- ૧.૧ મનોવિજ્ઞાન : સંકલ્પના
શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન : સંકલ્પના વ્યાપ અને મહત્વ
- ૧.૨ વૃદ્ધિ વિકાસ અને પરિપક્વતા : સંકલ્પના, સિદ્ધાંત અને અસર કરતા પરિબલો
- ૧.૩ માનવ વિકાસ : તબક્કાઓ, લાક્ષણિકતાઓ અને શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો
- ૧.૪ તરુણતાવસ્થા : સંકલ્પના, લાક્ષણિકતાઓ, પડકારો અને શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો

યુનિટ - ૨ વિકાસના સિદ્ધાંતો : (સંકલ્પના, તબક્કા અને લાક્ષણિકતાઓ)

- ૨.૧ પિયાજેનો જ્ઞાનાત્મક વિકાસનો સિદ્ધાંત
- ૨.૨ વિનોટ્સ્કીનો જ્ઞાનાત્મક વિકાસનો સિદ્ધાંત
- ૨.૩ કોહલબર્ગનો નૈતિક વિકાસનો સિદ્ધાંત
- ૨.૪ પુલરનો અભ્યવહારાત્મક અભ્યવહારનો સિદ્ધાંત

યુનિટ - ૩ બુદ્ધિ અને વ્યક્તિત્વ

- ૩.૧ વ્યક્તિગત તકાવતો : સંકલ્પના, વ્યક્તિગત તકાવતના સેત્રો, શૈક્ષણિક અસરો
- ૩.૨ બુદ્ધિ : સંકલ્પના અને સિદ્ધાંત (ગિલર્ડનો એસ. ઓ. આઈ) બુદ્ધિનું માપન અને તેની શૈક્ષણિક અસરો
- ૩.૩ વ્યક્તિત્વ : સંકલ્પના અને પરિબલો
- ૩.૪ વ્યક્તિત્વના પ્રકારો (અંતરમુખી, બહિર્મુખી અને ઉભયમુખી)

યુનિટ - ૪ માનસિક આરોગ્ય અને અનુકૂળન

- ૪.૧ માનસિક સ્વાસ્થ્ય : સંકલ્પના, અસર કરતા પરિબલો
માનસિક આરોગ્ય : સંકલ્પના
- ૪.૨ અનુકૂળન : સંકલ્પના, લાક્ષણિકતા અને અપાનુકૂળન
- ૪.૩ બચાવ પ્રવૃત્તિઓ : સંકલ્પના અને શૈક્ષણિક અસર
- ૪.૪ વિવિધ બચાવ પ્રવૃત્તિઓનો અભ્યાસ : વૈકલ્પિકીકરણ, તાદાત્મ્ય, દિવાલપખ, સતિ પૂર્તિ અને ઉદ્ધારકરણ

PE - 2 PERSPECTIVE IN EDUCATION

યુનિટ - ૧ કેળવણીની તાલ્પિક વિચારસરણીઓ

- ૧.૧ તત્વજ્ઞાનની અને શૈક્ષણિક તત્વજ્ઞાનની : સંકલ્પના અને શિક્ષણમાં તેનું મહત્વ
- ૧.૨ શિક્ષણના પ્રકાર - ઔપચારિક અને અઔપચારિક
- ૧.૩ સ્વામી વિવેકાનંદ અને શ્રી. કૃષ્ણમૂર્તિના શિક્ષણના વિચારો (ક્રમબદ્ધ, કેળવણીની સંકલ્પના, શિક્ષણના ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અભ્યવહાર અભ્યાસન પદ્ધતિ, ગુરુ શિષ્ય સંબંધ અને શિક્ષક)
- ૧.૪ તાલ્પિક વિચારસરણીઓ (પરિચય, પુસ્તકો, શિક્ષણનો અર્થ, શિક્ષણના ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, અભ્યવહાર-અભ્યાસન પદ્ધતિ, ગુરુ-શિષ્ય સંબંધ અને શિક્ષક)
 - ૧.૪.૧ આદર્શવાદ
 - ૧.૪.૨ પ્રકૃતિવાદ
 - ૧.૪.૩ વાસ્તવવાદ
 - ૧.૪.૪ વ્યાવહારવાદ

યુનિટ - ૨ ભારતમાં શિક્ષણ વ્યવસ્થા

- ૨.૧ પ્રાચીન ભારતમાં શિક્ષણ : વેદકાળ અને બૌદ્ધકાળ દરમિયાન ભારતમાં શિક્ષણ (ઐતિહાસિક ભૂમિકા, અર્થ અને મહત્વ વિશિષ્ટતાઓ અભ્યાસક્રમ, પદ્ધતિ અને ગુરુ શિષ્ય સંબંધ)
- ૨.૨ પ્રાચીન ભારતની શિક્ષણ સંસ્થાઓ : નાલંદા, વલ્લી, લક્ષ્મણાનો પરિચય
- ૨.૩ શિક્ષણ દ્વારા સુધારણા : ગીજુભાઈ બધેકાની દ્રષ્ટિએ
- ૨.૪ ગાંધીજીની વર્ધા મૂળભૂત શિક્ષણની યોજના : નઈ તાલીમ

યુનિટ - ૩ સ્વાતંત્ર્ય ભારતમાં શિક્ષણની નીતિઓ અને પંચો

- ૩.૧ યુનિવર્સિટી શિક્ષણ પંચ (૧૯૪૮ - ૪૯)
- ૩.૨ માધ્યમિક શિક્ષણ પંચ (૧૯૫૨ - ૫૩)
- ૩.૩ રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચ (૧૯૬૪ - ૬૬)
- ૩.૪ શિક્ષણની રાષ્ટ્રીય નીતિ (૧૯૮૬)
- ૩.૫ સંશોધિત રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (૧૯૯૨)

યુનિટ - ૪ શિક્ષણ વ્યવસ્થાના નૂતન પ્રવાહો

- ૪.૧ NEP 2020 (રાજ્ય શિક્ષણની તરફનું પુનઃગઠન, રાજ્યનો અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષણ પદ્ધતિ)
- ૪.૨ NEP 2020 મુજબ ભવિષ્યમાં આવનાર તાલીમી કોલેજોની વ્યવસ્થા
- ૪.૩ રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટ - ૨૦૦૯ (અર્થ, જરૂરિયાત, કલમો)
- ૪.૪ RTE અંતર્ગત પ્રવેશની પ્રક્રિયાનો પરિચય

CPS 1 - ગુજરાતી પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ પાઠ આયોજન

- ૧.૧ માઈક્રોટીપિંગની સંકલ્પના, અગત્ય
- ૧.૨ કૌશલ્ય પરિચય (વિષયાભિમુખ, ઉદાહરણ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, સ્પષ્ટીકરણ, શ્યામફલક કાર્ય, ઉત્તેજના પરિવર્તન)
- ૧.૩ સેતુપાઠનો અર્થ, મહત્વ
- ૧.૪ માઈક્રોટીપિંગ અને સેતુપાઠનો તફાવત
- ૧.૫ માતૃભાષા શિક્ષણનો અર્થ
- ૧.૬ માતૃભાષા શિક્ષણનું મહત્વ : પ્રત્યાયન, અભિવ્યક્તિ અને શિક્ષણનાં માધ્યમ તરીકે...

એકમ-૨ માતૃભાષા શિક્ષણનાં હેતુઓ

- ૨.૧ સામાન્ય હેતુઓ અને વિશિષ્ટ હેતુઓ : અર્થ અને તફાવત
- ૨.૨ હેતુઓનું સ્તરીકરણ : જ્ઞાન પ્રાપ્તિ, અર્થગ્રહણ, ઉપયોગન, અભિવ્યક્તિ, અને રસાસ્વાદ
- ૨.૩ ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણના અનુદેશાત્મક હેતુઓ.
- ૨.૪ જુદી જુદી કક્ષાનાં (ધોરણના) વિશિષ્ટ હેતુની રચના

એકમ-૩ માતૃભાષાના મૂળભૂત કૌશલ્યો

- ૩.૧ શ્રવણ, ક્ષેપન, વાચન, લેખન : સંકલ્પના અને વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ
- ૩.૨ માતૃભાષા શિક્ષણની પ્રવૃત્તિઓ, આદર્શ વાચન, કાવ્ય પઠન, પ્રશ્નોત્તરી : સંકલ્પના અને મહત્વ

એકમ-૪ માતૃભાષા શિક્ષણની પદ્ધતિઓ

- ૪.૧ આગમન અને નિગમન
- ૪.૨ પ્રકલ્પ પદ્ધતિ
- ૪.૩ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ
- ૪.૪ નિરીક્ષિત અભ્યાસ : સંકલ્પના, મહત્વ અને મર્યાદા

CPS - 2 - હિન્દી પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

ઈકાઈ - ૧ પાઠ આયોજન

- ૧.૧ સંકલ્પના, મહત્વ, સિમ્યુલેશન
- ૧.૨ સૂક્ષ્મ અધ્યાપન કે કૌશલ્ય
(વિષયાભિમુખ, શ્યામફલક, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, સુદૃઢીકરણ, ઉદાહરણ)
- ૧.૩ સેતુપાઠ

ઈકાઈ - ૨ હિન્દીભાષા શિક્ષા કે ઉદ્દેશ્ય એવં કૌશલ્ય

- ૨.૧ સામાન્ય ઉદ્દેશ્ય
જ્ઞાનપ્રાપ્તિ, અર્થગ્રહણ, ઉપયોગન, અભિવ્યક્તિ
- ૨.૨ વિશિષ્ટ ઉદ્દેશ્ય
- ૨.૩ હિન્દી ભાષા કે અનુદેશાત્મક ઉદ્દેશ્ય
- ૨.૪ ગુજરાત રાજ્ય કે કક્ષા ૬ સે ૧૦ કે પાઠ્યક્રમ કે સમાવિષ્ટ હિન્દી શિક્ષા કે નિમ્નલિખિત વિશાલ ઉદ્દેશ્ય
- સંતુલિત પ્રતિષ્ઠા કે વિકાસ
- રાષ્ટ્રીય એકતા એવમ ચારિત્ર્ય કે નિર્માણ
- સાંસ્કૃતિક વિરાસત કે પરિચય એવં સંવર્ધન
- લોકતંત્ર પ્રશાસન કે હિન્દી કે પરિચય
- ૨.૫ કથન, કથન, પઠન, એવં લેખન કૌશલ્ય કે વિકાસ કે મહત્વ એવં પ્રવૃત્તિઓ

ઈકાઈ - ૩ અધ્યાપન પદ્ધતિઓ એવં પ્રવૃત્તિઓ

- ૩.૧ પ્રત્યક્ષ, પરોક્ષ, આગમન-નિગમન, નિરીક્ષિત સ્વાધ્યાય, પ્રકલ્પ
- ૩.૨ પ્રશ્નોત્તર, ગાન, નાટ્યીકરણ એવં સંદર્ભકથન

ઈકાઈ - ૪ રાષ્ટ્રભાષા કે શિક્ષા કે મહત્વ

- ૪.૧ રાષ્ટ્રભાષા કે રૂપ કે હિન્દી શિક્ષા કે મહત્વ
- ૪.૨ અહિન્દીભાષા કે ક્ષેત્રે કે હિન્દી શિક્ષા કે મહત્વ

CPS - 3 - संस्कृत पद्धति (सेम. १)

- अेकम-१** संस्कृत भाषानुं सांस्कृतिक अने साहित्यिक मूल्य
- १.१ भारतीय छुपल पद्धति पर संस्कृत भाषानु प्रभाव
 - १.२ भारतीय भाषाशाेना पिडासमां संस्कृतनुं प्रथान
 - १.२.१ आदर्श वांछनला लक्षणो
 - १.२.२ वांछन, लेखन अने उच्यारण टोषो लेमज निवारणाना उपायो
 - १.३ संस्कृत सुलापितोनुं महत्व
- अेकम-२** पाठ आयोगन
- २.१ माधुकीटीथिनः संकल्पना, अगत्य
 - २.२ माधुकीटीथिनमां उपयोगी डोवालुनो परिचय (विषयानिमुज, स्वामडलक कार्य, उदाहरण, प्रश्नप्रवाहिता, सुदडीकरण, स्पष्टीकरण, उत्तेजना परिपत्तल)
 - २.२.१ सेतुपाठः संकल्पना, अगत्यता (आयोगनला संदर्भो)
 - २.२.२ माधुकीटीथिन अने सेतुपाठ परच्येनो तडापत
- अेकम-३** संस्कृत शिक्षणाना हेतुओ
- ३.१ प्राचीन हेतुओ
 - ३.२ अपचीन हेतुओ
 - ३.२.१ सामान्य हेतुओ
 - ३.२.२ ज्ञान, अर्थउदण/समज, अभिव्यक्ति, रसास्वाट, उपयोग
 - ३.३ संस्कृत शिक्षणाना अनुदेशात्मक हेतुओ,
- अेकम-४** संस्कृत शिक्षणानी पद्धति अने शैक्षणिक साधनो
- ४.१ शैक्षणिक साधनोना परसंतीना सिद्धांतो
 - ४.२ (१) प्रत्यक्ष (२) अनुवाद
 - (३) प्रत्यक्ष, अनुवाद पद्धतिनी तुलना-अर्था (४) स्वाध्याय
 - (५) आगमन-निगमन
 - (६) प्रोजेक्ट (जेमां शिक्षक व्यवस्थापकनी भूमिकामां)
 - ४.३ (१) चार्टस (२) प्रसिद्धि (३) इलेवल डस्-बोर्ड
 - ४.४ नीचेना साधननो मात्र परिचय अने उपयोग
 - (१) टी.वी. (२) शिक्षक हाथपोधी (३) कम्प्यूटर
 - (४) स्मार्ट बोर्ड (५) डेटा प्रोजेक्टर (L.C.D.) (६) मोबाईल
 - (७) सॉफ्टवेयर
 - ४.५ डिजिटो, वेबसाईट अने ब्लोग्स

CPS - 4 : ENGLISH METHOD (SEM - 1)

- Unit - 1** Importance of English & Basic Language Skills
- 1.1 Importance of English Teaching & State Policies
 - 1.2 Teaching Basic Language Skills : LSRW (Listening, Speaking, Reading & Writing)
 - 1.3 Skills of English Teacher
- Unit - 2** Objective and Lesson Planning
- 2.1 Aims
 - 2.2 Objectives
 - 2.3 Preparing Instructional objectives
 - 2.3.1 Concepts
 - 2.3.2 Skills : Introduction, questionner, Illustration, B.B. Work
 - 2.5 Bridge Lesson Planning
- Unit - 3** Methods and Approaches in ELT (Relevant Features, Principles, Advantages and Disadvantages of the following)
- 3.1 Grammar Translation Method
 - 3.2 Direct Method
 - 3.3 Structural Approach
 - 3.4 Functional Approach
- Unit - 4** Communicative Language Teaching and Instructional Material
- 4.1 Concept and Principles of Communicative Language Teaching
 - 4.2 Differences between traditional approach and communicative approach
 - 4.3 Group Method Techniques in CLT (Simulation, Roleplay, Language Games, Group Work, Pair Work, Activities)
 - 4.4 Principles of selection of Educational tools
 - 4.5 Use and Importance of following Instructional Material
 - (1) Match Stick Drawing (2) Pictures
 - (3) Charts (4) Flash Cards
 - 4.6 Films, blogs and websites

CPS -5- ગણિત પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ ગણિત શિક્ષણના મૂલ્યો અને ગણિતશાસ્ત્રીઓ

- ૧.૧ ગણિત શિક્ષણના મૂલ્યો
 ૧. સાંસ્કૃતિક મૂલ્યો
 ૨. નિયામક મૂલ્યો
 ૩. ઉપયોગિતા મૂલ્ય
- ૧.૨ ભારતીય ગણિતશાસ્ત્રીઓનું ગણિતમાં પ્રદાન
 ૧. ભાસ્કરાચાર્ય-૨
 ૨. આર્યભટ્ટ
 ૩. રામાનુજન
- ૧.૩ અન્ય ગણિતશાસ્ત્રીઓનું ગણિતમાં પ્રદાન
 ૧. શુકિલક
 ૨. પાંચવાનોરસ

એકમ-૨ માઈક્રોટીપિંગ અને હેતુઓ

- ૨.૧ માઈક્રોટીપિંગ : સંકલ્પના અને અગત્ય
- ૨.૨ કૌશલ્યોનો પરિચય : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, સ્વામ્યક્ષેત્ર, ઉદાહરણ
- ૨.૩ હેતુઓની સંરચના
 - ૨.૩.૧ સામાન્ય હેતુઓ : સંકલ્પના
 - ૨.૩.૨ વિશિષ્ટ હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગ અને કૌશલ્ય
- ૨.૪ ગણિત શિક્ષણના અનુદેશાત્મક હેતુઓ.

એકમ-૩ પાઠ આયોજનનો વિકાસ અને અભિગમ

- ૩.૧ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય
- ૩.૨ સેતુપાઠનું આયોજન
- ૩.૩ વિષયવસ્તુ પૃથક્કરણ : તથ્યો, સંકલ્પનાઓ, સામાન્યીકરણો અને સિદ્ધાંતો
- ૩.૪ વિષયવસ્તુની યોગ્ય તાર્કિક ક્રમમાં ગોઠવણી
- ૩.૫ અભિગમો : આગમન-નિગમન, પૃથક્કરણ-સંયોગીકરણ, સમસ્યા ઉકેલ (ઉદાહરણ સાથે સમજૂતી અને લાભા-લાભ)

એકમ-૪ ગણિત શિક્ષણમાં સાધનો અને પ્રવૃત્તિઓ

- ૪.૧ શૈક્ષણિક સાધનોની પરંપરાગત સિદ્ધાંતો
- ૪.૨ સાધનો (અગત્ય, ઉપયોગ અને ઉદાહરણ)
 - ૪.૨.૧ દ્રશ્ય સાધનો : ચાર્ટ, આકૃતિ, મોડલ
 - ૪.૨.૨ પ્રક્ષેપિત સાધનો : સ્માર્ટ બોર્ડ, ડેટા પ્રોજેક્ટર (LCD), મોબાઈલ
 - ૪.૨.૩ ફિલ્મો, વેબસાઈટ અને બ્લોગ્સ
- ૪.૩ પ્રવૃત્તિઓ : ગણિત ગમ્મતની કોઈપણ યસ્ત પ્રવૃત્તિઓ

CPS-6-વિજ્ઞાન પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ વિજ્ઞાનનું અધ્યયન અને તેનો વ્યાપ

- ૧.૧ વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા અને અર્થ
- ૧.૨ માનવજીવન સંદર્ભે વિજ્ઞાનની આવશ્યકતા
- ૧.૩ વિજ્ઞાન શિક્ષણના કોશલ્યો
- ૧.૪ વૈજ્ઞાનિકોનું પ્રદાન : (૧) ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ, (૨) ડૉ. જનકીશંકર બોઝ (૩) ડૉ. આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન, (૪) થોમસ આલ્વા એડિસન

એકમ-૨ માઈક્રોટીપિંગ અને હેતુઓ

- ૨.૧ માઈક્રોટીપિંગ : સંકલ્પના અને અગત્ય
- ૨.૨ કૌશલ્યોનો પરિચય : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, સ્વામ્યક્ષેત્ર, ઉદાહરણ, સુદૃઢીકરણ અને સ્પષ્ટીકરણ
- ૨.૩ વિજ્ઞાન શિક્ષણના ઉદ્દેશો અને હેતુઓ : અર્થ અને તુલના
- ૨.૪ હેતુઓની સંરચના
 - ૨.૪.૧ સામાન્ય હેતુઓ : સંકલ્પના
 - ૨.૪.૨ વિશિષ્ટ હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગ અને કૌશલ્ય
- ૨.૫ વિજ્ઞાન શિક્ષણના અનુદેશાત્મક હેતુઓ.

એકમ-૩ પાઠ આયોજનનો વિકાસ અને અભિગમ

- ૩.૧ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય
- ૩.૨ સેતુપાઠનું આયોજન
- ૩.૩ અભિગમો : આગમન-નિગમન, સમસ્યા ઉકેલ (ઉદાહરણ સાથે સમજૂતી અને લાભા-લાભ)
- ૩.૪ મોડલ : સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન (સંકલ્પના, ઉદાહરણ)

એકમ-૪ વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં સાધનો

- ૪.૧ શૈક્ષણિક સાધનોના પરંપરાગત સિદ્ધાંતો
- ૪.૨ સાધનો (અગત્ય, ઉપયોગ અને ઉદાહરણ)
 - ૪.૨.૧ દ્રશ્ય સાધનો : ચાર્ટ, મોડલ
 - ૪.૨.૨ પ્રક્ષેપિત સાધનો : સ્માર્ટ બોર્ડ, ડેટા પ્રોજેક્ટર (LCD), મોબાઈલ
 - ૪.૨.૩ દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો : ટી.વી., કમ્પ્યુટર
 - ૪.૨.૪ ફિલ્મો, વેબસાઈટ્સ, બ્લોગ્સ

CPS-7 - ઇતિહાસ પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ માધ્યમિક કક્ષાએ ઇતિહાસ શિક્ષણ અને ધ્યેયો

- ૧.૧ સંકલ્પના અને અગત્ય
- ૧.૨ ભૂતન અભિગમ
- ૧.૩ સાંસ્કૃતિક વારસાની સમજ
- ૧.૪ યાદચિત્ર ઘડતર
- ૧.૫ રાષ્ટ્રીય એકતા અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ

એકમ-૨ પાઠ આયોજન

- ૨.૧ માઇક્રોટીચિંગ : સંકલ્પના અને સમજ
- ૨.૨ હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગન, કૌશલ્ય
- ૨.૩ વિશિષ્ટ હેતુઓની રચના
- ૨.૪ ઇતિહાસ શિક્ષણના અનુદેશાત્મક હેતુઓ
- ૨.૫ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય
- ૨.૬ સેતુપાઠનું આયોજન

એકમ-૩ ઇતિહાસ શિક્ષણની વિશિષ્ટ પદ્ધતિઓ

- ૩.૧ કથન પદ્ધતિ - પ્રશ્નોત્તરી પદ્ધતિ
- ૩.૨ આધાર પદ્ધતિ
- ૩.૩ કૃત્યન ચરિત્ર પદ્ધતિ
- ૩.૪ નિરીક્ષણ અભ્યાસ પદ્ધતિ

એકમ-૪ ઇતિહાસ, શિક્ષણના શૈક્ષણિક સાધન

- ૪.૧ શૈક્ષણિક સાધનોના પસંદગીના સિદ્ધાંતો.
- ૪.૨ ઇતિહાસ શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધનનું મહત્વ
- ૪.૩ નક્શા, ચાર્ટ, ચિત્રો, સ્લાઇડ્ઝ, બુલેટીન બોર્ડ (પસંદગી - ઉપયોગિતા)
- ૪.૪ ફિલ્મો, વેબસાઇટ અને બ્લોગ્સ
- ૪.૫ શૈક્ષણિક સાધન તરીકે પાઠ્ય પુસ્તકનો ઇતિહાસ શિક્ષણમાં ઉપયોગ અને આદર્શ પાઠ્ય પુસ્તકના લક્ષણો

CPS-8 - ભૂગોળ પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ ભૂગોળ શિક્ષણનું મહત્વ, ધ્યેયો અને હેતુઓ

- ૧.૧ સંકલ્પના - અગત્ય, ભૂગોળ શિક્ષણનો વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિકોણ
- ૧.૨ ભૂગોળ શિક્ષણના ધ્યેયો
- રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમાજનો વિકાસ
- સાંસ્કૃતિક વારસાની સમજ
- રાષ્ટ્રના આર્થિક વિકાસની સમજ
- માનવ સમાજની ખીલવણીનું ધ્યેય
- ૧.૩ વર્ગશિક્ષણના હેતુઓ : જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગન, કૌશલ્ય
- ૧.૪ ભૂગોળ શિક્ષણના અનુદેશાત્મક હેતુઓ.

એકમ-૨ પાઠ આયોજન

- ૨.૧ માઇક્રોટીચિંગ
૨.૧.૧ સંકલ્પના
૨.૧.૨ કૌશલ્યો : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, ઉદાહરણ, કા. પા. કાર્ય
- ૨.૨ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય
- ૨.૩ સેતુપાઠનું આયોજન

એકમ-૩ શૈક્ષણિક પ્રયુક્તિઓ, ભૂગોળ ખંડ (અર્થ, સજાવટ, અગત્ય)

- ૩.૧ પ્રવાસનું ભૂગોળ શિક્ષણમાં મહત્વ - આયોજન
- ૩.૨ સંદર્ભો : વર્તમાનપત્રો, મેગેઝીન, વર્તમાન બનાવોનો ઉપયોગ

એકમ-૪ શૈક્ષણિક ઉપકરણ (પસંદગી, ઉપયોગિતા/મહત્વ)

- ૪.૧ શૈક્ષણિક સાધનોના પસંદગીના સિદ્ધાંતો
- ૪.૨ નક્શા, નક્શાપોથી, ચાર્ટ, ચિત્રો, એટલાસ
- ૪.૩ નમૂનાઓ, પૃથ્વીનો ગોળો
- ૪.૪ બુલેટીન બોર્ડ, કલેલલ કટસ
- ૪.૫ સ્માર્ટ બોર્ડ, ડેટા પ્રોજેક્ટર (LCD), મોબાઇલ, એપિકાસીસ્કોપ
- ૪.૬ ફિલ્મો, વેબસાઇટ અને બ્લોગ્સ

CPS-9-નામાના મૂળતત્વો પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ નામાના મૂળતત્વો, ધ્યેયો અને હેતુઓ

- ૧.૧ નામાના મૂળતત્વો : અર્થ, ઇતિહાસ, કાર્યક્ષેત્ર અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ તેના અધ્યાપનનું મહત્વ
- ૧.૨ ધ્યેયો અને હેતુઓ : સંકલ્પના, સામાન્ય હેતુઓ અને વિશિષ્ટ હેતુઓ (અપેક્ષિત પરિણામ-પરિવર્તનના સંદર્ભમાં સ્પષ્ટીકરણો) જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગન, કૌશલ્ય
- ૧.૩ નામાના મૂળતત્વો અધ્યાપનના અનુદેશાત્મક હેતુઓ.

એકમ-૨ પાઠ આયોજન

- ૨.૧ માઈક્રોટીપિંગ
 - ૨.૧.૧ સંકલ્પના
 - ૨.૧.૨ કૌશલ્યો : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, ઉદાહરણ, કા.પા. કાર્ય, સુદૃઢીકરણ, સ્પષ્ટીકરણ અને ઉત્તેજના પરિવર્તન
- ૨.૨ સેતુપાઠ : સંકલ્પના
- ૨.૩ સેતુપાઠનું આયોજન

એકમ-૩ નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણની પદ્ધતિઓ અને અભિગમો

- ૩.૧ પદ્ધતિ : વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ, પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ, સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ, નિરીક્ષિત સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ (સંકલ્પના, સોપાનો, લાભા-લાભ)
- ૩.૨ અભિગમ : આગમન, નિગમન, પૃથક્કરણ-સંયોગીકરણ, સમસ્યા સમાધાન (દરેક કાર્ય, સ્વરૂપ, લાભા-લાભ, વર્ગ વિનિયોગ)

એકમ-૪ નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષણના સાધનો-સંદર્ભો

- ૪.૧ શૈક્ષણિક સાધનોના પસંદગીના સિદ્ધાંતો
- ૪.૨ સાધનો : ચાર્ટ્સ, ધિત્ર, ટી.વી., સ્માર્ટ બોર્ડ, ડેટા પ્રોજેક્ટર (LCD), બોબાઈલ
- ૪.૩ સંદર્ભો : સંદર્ભ પુસ્તકો, સામાયિકો, વર્તમાનપત્રો
- ૪.૪ ફિલ્મો, વેબસાઈટ અને બ્લોગ્સ

CPS-10-અર્થશાસ્ત્ર પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનનું મહત્વ, ધ્યેયો અને હેતુઓ

- ૧.૧ મહત્વ : વ્યક્તિ જીવનમાં, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થક્રણમાં, આર્થિક સમસ્યાઓના સંદર્ભમાં
- ૧.૨ ધ્યેયો
- ૧.૩ હેતુઓ : જ્ઞાન પ્રાપ્તિ, સમજ, ઉપયોગન, કૌશલ્ય
- ૧.૪ અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનના અનુદેશાત્મક હેતુઓ.

એકમ-૨ પાઠ આયોજન

- ૨.૧ માઈક્રોટીપિંગ
 - ૨.૧.૧ સંકલ્પના
 - ૨.૧.૨ કૌશલ્યો : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, ઉદાહરણ, કા.પા. કાર્ય, સુદૃઢીકરણ, સ્પષ્ટીકરણ અને ઉત્તેજના પરિવર્તન
- ૨.૨ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય
- ૨.૩ સેતુપાઠનું આયોજન

એકમ-૩ અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ અને પ્રવૃત્તિઓ

૩.૧ ક્ષેત્રકાર્ય	૩.૨ આધાર પદ્ધતિ
૩.૩ ક્ષેત્ર પદ્ધતિ	૩.૪ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ
૩.૫ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ	૩.૫ સમસ્યા ઉકેલ પદ્ધતિ
૩.૬ નિરીક્ષિત અભ્યાસ પદ્ધતિ	૩.૬ ટીમ ટીપિંગ

એકમ-૪ અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનમાં શૈક્ષણિક સાધનો - મહત્વ અને ઉપયોગ

- ૪.૧ શૈક્ષણિક સાધનોના પસંદગીના સિદ્ધાંતો
- ૪.૨ નકશા, ચાર્ટ્સ, ગ્રાફ
- ૪.૩ પાઠ્યપુસ્તક, સામાયિકો, વર્તમાનપત્રો, દસ્તાવેજ પત્રકો
- ૪.૪ સ્માર્ટ બોર્ડ, ડેટા પ્રોજેક્ટર (LCD), બોબાઈલ
- ૪.૫ ફિલ્મો, વેબસાઈટ અને બ્લોગ્સ

CPS-11-વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ વાણિજ્ય શિક્ષણ અને હેતુઓ

- ૧.૧ વાણિજ્યનો અર્થ, સંકલ્પના
- ૧.૨ વાણિજ્યનો વ્યાપ, કાર્યક્ષેત્ર
- ૧.૩ ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય વિષયની જરૂરિયાત
- ૧.૪ ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણના ઉદ્દેશો
- ૧.૫ વાણિજ્ય શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ અને વિશિષ્ટ હેતુઓ (અપેક્ષિત વર્તન-પરિવર્તનના સંદર્ભમાં)
- ૧.૬ વાણિજ્ય અધ્યાપનના અનુદેશાત્મક હેતુઓ.

એકમ-૨ પાઠ આયોજન

- ૨.૧ સંકલ્પના, અગત્ય, સિમ્યુલેશન
- ૨.૨ કોર્સના ઉપયોગી માઈક્રોટીચિંગ કોર્સઓનો પરિચય (વિષયાભિમુખ, જ્ઞાનમૂલક કાર્ય, ઉદાહરણ, પ્રશ્ન પ્રવાહિતા, સુદૃઢીકરણ, સ્પષ્ટીકરણ, ઉત્તેજના પરિવર્તન)
- ૨.૩ સેતુપાઠ

એકમ-૩ વાણિજ્ય શિક્ષણની પદ્ધતિઓ અને અભિનયો

૩.૧ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ	૩.૨ પ્રકલ્પ પદ્ધતિ
૩.૩ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ	૩.૪ સિમ્પોઝિયમ પદ્ધતિ
૩.૫ સમસ્યા ઉકેલ પદ્ધતિ	૩.૬ આગમન-નિગમન પદ્ધતિ
૩.૭ નિદર્શન પદ્ધતિ	૩.૭ પૃથ્થકરણ

એકમ-૪ વાણિજ્ય અધ્યાપનની પ્રયુક્તિઓ અને શૈક્ષણિક સાધનો

- ૪.૧ સંકલ્પના
- ૪.૨ શૈક્ષણિક સાધનોના પસંગીલા સિદ્ધાંતો
- ૪.૩ પ્રશ્નોત્તર, વર્ણન, મુલાકાત, ચર્ચા, કથન, મોજણી (સંકલ્પના અને જરૂરિયાત)
- ૪.૪ શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્વ
- ૪.૫ ચાર્ટ, વાણિજ્ય વિષયક દસ્તાવેજો, ટી.વી., કમ્પ્યુટર, ઇન્ટરનેટ, ટેલીકોન્ફરન્સિંગ, સ્માર્ટ બોર્ડ, હેડ પ્રોજેક્ટર (LCD), ઇમેલ (મહત્વ)
- ૪.૬ ફિલ્મો, વેબસાઈટ અને બ્લોગ્સ

CPS-12-કમ્પ્યુટર પદ્ધતિ (સેમ. ૧)

એકમ-૧ કમ્પ્યુટર શિક્ષણનો અર્થ અને તેનો વ્યાપ

- ૧.૧ કમ્પ્યુટર શિક્ષણ : સંકલ્પના
- ૧.૨ માનવગુણ સંદર્ભે કમ્પ્યુટરની જરૂરિયાત અને ઉપયોગો
- ૧.૩ કમ્પ્યુટર શિક્ષણની સમસ્યાઓ
- ૧.૪ કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રે યેનામિકોનું પ્રદાન :
(૧)-Charles Babbage (Father of Computer)
(૨)-Jack Kilby (Funder of Integrated circuit)
(૩)-Rey Johnson (Father of Disk Drive)
- ૧.૫ કમ્પ્યુટર શિક્ષણની શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક લાચકાત અને કૌશલ્ય

એકમ-૨ માઈક્રોટીચિંગ અને હેતુઓ

- ૨.૧ માઈક્રોટીચિંગ : સંકલ્પના અને હેતુઓ
- ૨.૨ કૌશલ્યનો પરિચય : વિષયાભિમુખ, પ્રશ્નપ્રવાહિતા, જ્ઞાનમૂલક, ઉદાહરણ, સુદૃઢીકરણ, સ્પષ્ટીકરણ
- ૨.૩ કમ્પ્યુટર શિક્ષણના સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ : અર્થ અને તુલના
૨.૩.૧ સામાન્ય હેતુઓ : અર્થ, સંકલ્પના
૨.૩.૨ વિશિષ્ટ હેતુઓ : અર્થ, સંકલ્પના (જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગન, કૌશલ્ય)

એકમ-૩ કમ્પ્યુટર શિક્ષણમાં પાઠ આયોજન અને સાધન સંદર્ભ

- ૩.૧ સેતુપાઠ : સંકલ્પના, અગત્ય
- ૩.૨ સેતુપાઠનું આયોજન
- ૩.૩ કમ્પ્યુટર શિક્ષણમાં સાધન-સંદર્ભ (પરિચય અને અગત્ય)
૩.૩.૧ વીડિયો, PPT, ચિત્રો, ચાર્ટ્સ, નમૂના, ફ્લેશ કાર્ડ્સ
૩.૩.૨ કમ્પ્યુટર શિક્ષણ વેબસાઈટ પરિચય (કોઈ બે)
૩.૩.૩ કમ્પ્યુટર શિક્ષણ સામાજિક પરિચય (કોઈ બે)
૩.૩.૪ કમ્પ્યુટર ડિક્શનરીનો પરિચય અને ઉપયોગ

એકમ-૪ શાલેય શિક્ષણ અને વહીવટમાં કમ્પ્યુટર (પ્રવૃત્તિ આધારિત એકમ)

- ૪.૧ શાલેય વહીવટમાં અને શિક્ષણમાં કમ્પ્યુટર : અર્થ અને ઉપયોગો
- ૪.૨ શાળા કક્ષાએ નીચે મુદાને અનુલક્ષીને કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ કરી પ્રોજેક્ટ કરવો. (પ્રવૃત્તિના અહેવાલ, પગારબીલ, રાજ સીપોર્ટ, વહીવટી પ્રવ્યાયન, મૂલ્યાંકન, કમ્પી પત્રક)
- ૪.૩ કમ્પ્યુટરના માધ્યમોનો ઉપયોગ કરી બે માઈક્રોપાઠ કૌશલ્ય અને બે સેતુપાઠ તૈયાર કરવા
- ૪.૪ કોઈ બે શૈક્ષણિક સોફ્ટવેરની ઉપયોગ માર્ગદર્શિકા (Manual) તૈયાર કરવી.

SEMESTER - 2

PE - 3 LEARNING AND TEACHING

યુનિટ - ૧ અધ્યયન, સ્મૃતિ અને પ્રેરણા

- ૧.૧ અધ્યયન : સંકલ્પના, સ્વરૂપ અને અધ્યયન પર અસર કરતાં પરિબલો
- ૧.૨ સ્મૃતિ : અર્થ, સંકલ્પના, સ્મૃતિ વધારવાના ઉપાયો અને વિસ્મૃતિના કારણો
- ૧.૩ પ્રેરણા - સંકલ્પના, જરૂરિયાત અને અબ્રાહમ મેસ્લોનો સિદ્ધાંત
- ૧.૪ અધ્યયન સંક્રમણ-અર્થ, પ્રકાર અને અધ્યયન સંક્રમણ ઉપર અસર કરતા પરિબલો

યુનિટ - ૨ અધ્યયનના સિદ્ધાંતો (સંકલ્પના અને શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ)

- ૨.૧ રાષ્ટ્રીય અભિસંધાનનો સિદ્ધાંત - પાવલોવ
- ૨.૨ કારક અભિસંધાનનો સિદ્ધાંત -રડીનર
- ૨.૩ પ્રયત્ન અને ભૂલનો સિદ્ધાંત - થોર્ન કાર્ક
- ૨.૪ આંતરસૂચક દ્વારા અધ્યયનનો સિદ્ધાંત - કોહલર

યુનિટ - ૩ અધ્યાપન અને શિક્ષકની ભૂમિકા

- ૩.૧ અધ્યાપનની સંકલ્પના અને સ્વરૂપ
- ૩.૨ શિક્ષણના તબક્કાઓ - આયોજન, અમલીકરણ અને ચિંતન પરામર્થ
- ૩.૩ શિક્ષણના સ્તરો - સ્મૃતિ સ્તર(હ્યોટિંગન), સમજ સ્તર (મોરીસન), ચિંતન સ્તર (ક્રન્ટ)
- ૩.૪ શિક્ષકની ભૂમિકા - એક આદર્શ તરીકે, સુવિધાકાર તરીકે, મંત્રણા કરનાર તરીકે, સાથી અધ્યયન કરતા તરીકે, ચિંતનશીલ વ્યવસાય તરીકે અને વર્ગખંડના સંશોધન તરીકે

યુનિટ - ૪ અધ્યયન અને અધ્યાપનમાં નવીનીકરણ

- ૪.૧ અધ્યાપન સૂત્રો
- ૪.૨ ધ્યાન કેન્દ્રિતતા (Attention) સંકલ્પના, વિકસાવવાના ઉપાયો
- ૪.૩ શિક્ષણ પ્રતિમાન - સંકલ્પના, લક્ષણો (સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાનનો પરિચય)
- ૪.૪ અભિક્ષિત અધ્યયન - સંકલ્પના, સિદ્ધાંતો અને અભિક્ષિત અધ્યયનના સોપાનો

PE - 4 SCHOOL POLICIES AND ADMINISTRATION

યુનિટ-૧ શાળા વ્યવસ્થાપન અને શિક્ષણ વહીવટ

- ૧.૧ શાળા વ્યવસ્થાપનની સંપન્ના
- ૧.૨ શાળા વ્યવસ્થાપનનું સ્વરૂપ, હેતુઓ અને કાર્યક્રમ
- ૧.૩ કાનૂન કોર્પોરેટ, શિક્ષક ભવનો માટેની અસ્ટા, શિક્ષક સંઘનાનું, બોલાવવાનું સર્ટિફિકેટ - (પરિચય અને ભાગ્યો) તથા વિવિધ પ્રકારની સંસ્થાઓ
- ૧.૪ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક કક્ષાએ વિદ્યાર્થી મૂલ્યાંકનના પ્રવર્તમાન માળખાનો પરિચય
- ૧.૫ DEPO, TPEO, EI, BRC, CRC ની ફાળો

યુનિટ-૨ વિદ્યાર્થી શિક્ષક અને આચાર્ય

- ૨.૧ વિદ્યાર્થી કલ્યાણ યોજનાઓ
- ૨.૨ શિક્ષક
 - ૨.૨.૧ પ્રવર્તમાન શિક્ષક ભરતી પ્રક્રિયા (CTET, TET-E, TAT For Secondary And Higher Secondary ના સંદર્ભમાં)
 - ૨.૨.૨ શિક્ષકોની ફાળો (અધિનિયમને આધારે)
 - ૨.૨.૩ શિક્ષકના કાર્ય સંતોષ પર અસર કરતા પરિબલો
- ૨.૩ આચાર્ય
 - ૨.૩.૧ પ્રવર્તમાન આચાર્ય ભરતી માટેની પ્રક્રિયા (HAT પ્રાથમિક આચાર્ય, HMAT માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક આચાર્યના સંદર્ભમાં)
 - ૨.૩.૨ અધ્યાપનની ભૂમિકા અને કાર્યો આયોજન વ્યવસ્થાપન, દોસ્તણી અને સંકુચના સંદર્ભમાં
- ૨.૪ શિક્ષક અને તેના પ્રકારો (સુકત, દગન સુકત અને પ્રાધ્યાપચાળી)

યુનિટ-૩ વિવિધ બોર્ડ, શાળા અને સંસ્થા પરિચય

- ૩.૧ સ્ટેટ બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)
- ૩.૨ CBSE બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)
- ૩.૩ ICSE બોર્ડ (સંકલ્પના, કાર્યો)
- ૩.૪ વિવિધ પ્રકારની શાળા અને તેમનો સમાજ પરિચય (પિલ્લા વેધાવલ સંધારિત પ્રાથમિક શાળાઓ, અનુદાનિત અને પૂર્ણ સરકારી, માધ્યમિક ઉચ્ચ માધ્યમિક શાળાઓ, જપાકર જ્યોટ્ય વિધાલયો, કેન્દ્રીય વિધાલય, મોડેલ સ્કૂલ, ખરેખર મૂળ સંધ અને માધ્યમિક અસ્પષ્ટ બાળકોની વિશિષ્ટ શાળા)
- ૩.૫ પરિચય - GCERT, CASE, IASE, DIET, NCTE, STTI, UGC, KCG

યુનિટ-૪ શિક્ષણ સંબંધી સરકારના વિવિધ ઘાટ અને શિક્ષણનું માળખું

- ૪.૧ પ્રાથમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં રાજ્ય સરકારના પ્રવર્તમાન ઘાટનો પરિચય
- ૪.૨ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં રાજ્ય સરકારના પ્રવર્તમાન ઘાટનો પરિચય
- ૪.૩ રાજ્ય કક્ષાનું માધ્યમિક શિક્ષણનું પરીપટી માળખું તથા ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરના કાર્યો અને ફાળો
- ૪.૪ પિલ્લા કક્ષાનું માધ્યમિક શિક્ષણનું પરીપટી માળખું તથા Preca શિક્ષણ અધિકારીના કાર્યો અને ફાળો

CPS-1 - ગુજરાતી પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ માતૃભાષા શિક્ષણનું આયોજન

- ૧.૧ પાઠ આયોજન : સંકલ્પના, મહત્વ અને સોપાન.
- ૧.૨ તાસ આયોજન : એકમ આયોજન સામ્ય : વૈષમ્ય
- ૧.૩ એકમ આયોજન : સંકલ્પના, સોપાનો
- ૧.૪ છૂટા પાઠનું આયોજન : ગદ્ય, પદ્ય, વ્યાકરણ, લેખન
- ૧.૫ એકમ આયોજન : ગદ્ય, પદ્ય, વ્યાકરણ, લેખન

એકમ-૨ માતૃભાષા શિક્ષણને અસરકારક બનાવતા ઉપકરણો

- ૨.૧ પ્રશ્નિકામ્ય, સ્તુતિકામ્ય અને પ્રશ્નિકામ્ય-સ્તુતિકામ્ય
- ૨.૨ શબ્દકોશ, વિન્યકોશ, ભીંતપત્ર, ચાર્ટ, ટેપેકોર્ડર, ભાષા પ્રયોગશાળા, કમ્પ્યુટર, ફ્લેશકાર્ડ : સ્વરૂપ અને ઉપયોગિતા

એકમ-૩ માતૃભાષા શિક્ષણમાં ઉપયોગી સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ (સંકલ્પના અને ઉપયોગિતા)

- ૩.૧ નાટ્યકરણ
- ૩.૨ કવિસલા
- ૩.૩ અંકપ્રકાશન
- ૩.૪ વાર્તાલાપ, ખોડલી સુધાર પ્રવૃત્તિ
- ૩.૫ શબ્દ સ્મૃત

એકમ-૪ માતૃભાષા શિક્ષણનું મૂલ્યાંકન

- ૪.૧ આદર્શ પ્રશ્નપત્રની લક્ષણો
- ૪.૨ મિલનંદ પ્રકાર, લખુજવાબી અને અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો : રચના, મહત્વ અને મર્યાદાઓ
- ૪.૩ પ્રશ્નપત્રની રચનામાં ત્રિપરિમાણદર્શક સારણીની આવશ્યકતા અને સંરચના
- ૪.૪ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના સોપાનો અને મહત્વ.

CPS-2 - હિન્દી પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

इकाई - १ शैक्षिक उपकरण - उपयोग एवं महत्व

- १.१ पाठ्यपुस्तक : आदर्श पाठ्यपुस्तक के लक्षण
- १.२ स्वामफलक
- १.३ शब्दकोश
- १.४ चार्ट-चित्र
- १.५ फिल्म

इकाई - २ आयोजन

- २.१ गद्य, पद्य, रचना एवं व्याकरण के संदर्भ में तास एवं इकाई योजना
- २.२ तासपाठ एवं इकाईपाठ आयोजन का भेद
- २.३ निदानात्मक एवं उपचारात्मक शिक्षा
- २.४ शिक्षक हाथपेची : परिकल्पना, महत्व एवं लक्षण

इकाई - ३ परिक्षण एवं मूल्यांकन

- ३.१ मूल्यांकन का महत्व एवं प्रकार
- ३.२ त्रिपरीमाण दशक सारणी एवं प्रश्नपत्र संरचना
- ३.३ क्रियात्मक अनुसंधान की परिभाषा, महत्व एवं सोपान

इकाई - ४ भाषा शिक्षक

- ४.१ भाषा शिक्षक की महत्ता
- ४.२ भाषाकीय योग्यता
- ४.३ व्यवसायिक योग्यता

CPS - 3 - संस्कृत पद्धति (सेम. २)

એકમ-૧ પાઠ આયોજન

- ૧.૧ ગદ્ય-પદ્ય અને વ્યાકરણના છૂટા અને એકમ પાઠોના આયોજન તેના સોપાન અને ઉદાહરણો
- ૧.૨ સંસ્કૃતમાં નિદાતાત્મક, ઉપચારાત્મક શિક્ષણ : સંકલ્પના, મહત્વ (એકમ પાઠના સંદર્ભમાં)

એકમ-૨ વર્ગશિક્ષણની પ્રવૃત્તિઓ

- ૨.૧ અનુલેખન, ક્રુતલેખન અને ગાન
- ૨.૨ વર્ગેતર પ્રવૃત્તિઓ
(૧) ભીંતપત્રો (૨) બાહ્ય પરીક્ષાઓ (૩) સમત્ત્રય સંસ્કૃત શિક્ષણ
(૪) સંસ્કૃત સંભાષણ (૫) સંસ્કૃત સમાચારોનો પરિચય (વધુમાં વધુ બે)

એકમ-૩ સંસ્કૃતમાં મૂલ્યાંકન

- ૩.૧ મૂલ્યાંકનનું મહત્વ
- ૩.૨ પ્રશ્નપત્ર સંરચના અને આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો
- ૩.૩ વસ્તુલક્ષી કસોટી અને તેના પ્રકારો
(૧) ખોડકા (૨) બહુવિકલ્પ
(૩) ખાલી જગ્યા અને (૪) સંબંધ ઘટાવક કસોટીઓ

એકમ-૪ પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો અને તેની સમીક્ષા

- ૪.૧ ધોરણ-૭, ૮ અને ૯ ના પ્રવર્તમાન પાઠ્યપુસ્તક અનુસાર પુસ્તકની સમીક્ષા
- ૪.૨ આદર્શ પાઠ્ય પુસ્તકના આંતરિક, બાહ્ય લક્ષણો
- ૪.૩ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, મહત્વ અને સોપાનો

CPS - 4 : ENGLISH METHOD (SEM - 2)

Unit - 1 Lesson Planning & Procedure

- 1.1 Importance of Lesson Planning
- 1.2 Stray Lesson and Unit Lesson Planning in ELT

Unit - 2 Resources and Problems in ELT

- 2.1 Text Book : Importance and Various Aspects of Reviewing a Textbook
- 2.2 ELT Resources - Dictionary, Thesaurus, Electronic Media
- 2.3 Causes and Remedies of the Following ELT Problems
(1) Pronunciation
(2) Syntax
(3) Spelling
(4) Handwriting

Unit - 3 Teaching of Composition and Action Research

- 3.1 Teaching of Composition
- Types of Composition (Oral-Written, Controlled-Guided)
- Forms of Composition (Story, Paragraph, Letter, Essay, Report Writing)
- 3.2 Action Research : Concept, Steps and Importance

Unit - 4 Evaluation

- 4.1 Evaluation : Concept and Types (Oral - Written)
- Types of Questions and Their Construction
(Essay Type, Short Answer Type, Objective Type)
- 4.2 (i) Essentials of a Good Question Paper
(ii) Preparing a Blueprint of a Question Paper

CPS-5-ગણિત પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ પાઠ આયોજનનો વિકાસ

- ૧.૧ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓનું પુષ્કરણ : શિક્ષક-વિદ્યાર્થીઓ પ્રવૃત્તિઓ, શૈક્ષણિક પદ્ધતિ-પ્રવૃત્તિઓ-અભિનય, સાધન-સંદર્ભ, મૂલ્યાંકન યોજના
- ૧.૨ છૂટા પાઠનું આયોજન
- ૧.૩ એકમ પાઠનું આયોજન
- ૧.૪ બ્લ્યુપ્રિન્ટના આધારે એકમ કસોટીની સંરચના

એકમ-૨ ગણિત શિક્ષણની પદ્ધતિઓ

- ૨.૧ પદ્ધતિઓ : વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ : સંકલ્પના, વર્ગ શિક્ષણમાં વિનિયોગ, લાભ અને મર્યાદા
- ૨.૨ પ્રકલ્પ પદ્ધતિ : સંકલ્પના, આયોજન માટેના સોપાનો, લાભ અને મર્યાદા
- ૨.૩ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ : સંકલ્પના, સ્વાધ્યાય પત્રની સંરચના સારા સ્વાધ્યાય પત્રના લક્ષણો, વર્ગ શિક્ષણમાં વિનિયોગ

એકમ-૩ ગણિત શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન

- ૩.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના
- ૩.૨ મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયાના સાધનો
- ૩.૩ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો
- ૩.૪ વિવિધ પ્રકારના મૂલ્યાંકન પ્રશ્નો
(અ) નિર્બંધ પ્રકારના (સંકલ્પના)
(બ) ટૂંકોતરી પ્રકારના (સંકલ્પના)
(ક) વસ્તુલક્ષી : (સંકલ્પના તથા સંરચના) ખાલી જગ્યા, જોડકા, બહુ વિકલ્પ, સંબંધ ઘટાચક્ર
- ૩.૫ નિદાનાત્મક મૂલ્યાંકન અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ : અર્થ અને મહત્વ

એકમ-૪ ગણિત શિક્ષણમાં સમૃદ્ધિકરણ

- ૪.૧ સ્પર્ધાકરણ અને વિદ્યાર્થીઓનો સંકલ્પના અને વર્ગશિક્ષણમાં વિનિયોગ
- ૪.૨ ગણિત મંડળ : અગત્ય અને પ્રવૃત્તિઓ
- ૪.૩ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો અને મહત્વ

CPS-6-વિજ્ઞાન પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ પાઠ આયોજનનો વિકાસ

- ૧.૧ વાસ આયોજન (સંકલ્પના, સોપાનો)
- ૧.૨ વાસ આયોજનનું માળખું
- ૧.૩ એકમ આયોજન
- ૧.૪ બ્લ્યુપ્રિન્ટના આધારે કસોટીની સંરચના

એકમ-૨ વિજ્ઞાન શિક્ષણની પદ્ધતિઓ

- ૨.૧ પદ્ધતિઓ : (સંકલ્પના, અસરકારક બનાવવાના ઉપાયો અને લાભ-લાભ)
- ૨.૧.૧ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ
- ૨.૧.૨ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ
- ૨.૧.૩ નિદર્શન પદ્ધતિ
- ૨.૧.૪ પ્રયોગ પદ્ધતિ
- ૨.૧.૫ પ્રકલ્પ પદ્ધતિ

એકમ-૩ મૂલ્યાંકન અને ક્રિયાત્મક સંશોધન

- ૩.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : સંકલ્પના, સંરચના અને ઉદાહરણ
- ૩.૧.૧ નિર્બંધલક્ષી
- ૩.૧.૨ લઘુજવાબી
- ૩.૧.૩ વસ્તુલક્ષી (ખાલી જગ્યાઓ, જોડકાઓ, બહુવિકલ્પ, સંબંધ ઘટાચક્ર, વર્ગીકરણ)
- ૩.૨ બ્લ્યુ પ્રિન્ટની સંરચના
- ૩.૩ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો
- ૩.૪ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો, મહત્વ

એકમ-૪ વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં સહાયક પ્રવૃત્તિઓ અને સંદર્ભો

- ૪.૧ વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા : મહત્વ, આયોજન, જાળવણી
- ૪.૨ પ્રવૃત્તિઓ : વિજ્ઞાન મંડળ, વિજ્ઞાન મેળા, સેન પર્વટન, આકાશ દર્શન
- ૪.૩ સંદર્ભો : પ્રયોગ લોઘપોથી, વિજ્ઞાન સામયિકો

CPS-7-ઇતિહાસ પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ પાઠ આયોજનનો વિહાસ

- ૧.૧ તાસ પાઠ આયોજન
- ૧.૨ એકમ આયોજન
- ૧.૩ તાસ પાઠ આયોજન અને એકમ પાઠ આયોજનની તુલના

એકમ-૨ ઇતિહાસ શિક્ષણની પ્રચુકિત

- ૨.૧ સંગ્રહસ્થાન, નાટકીકલ્પ, પ્રવાસ, સમવરેખા (અર્થ-ઉપયોગિત)
- ૨.૨ ઇતિહાસ ખંડ : અગત્ય, સજાપટ
- ૨.૩ ઇતિહાસ શિક્ષણમાં સમૂહ માધ્યમોની પરંટગી
અગત્ય : ફિલ્મ, રેકિયો, ટી.વી., વી.સી.ડી., ટેપરેકોર્ડર

એકમ-૩ ઇતિહાસનો અન્ય વિષયો સાથે અનુબંધ

- ૩.૧ ઇતિહાસ - ભૂગોળ
- ૩.૨ ઇતિહાસ - વિજ્ઞાન
- ૩.૩ ઇતિહાસ અને નાગરિકશાસ્ત્ર
- ૩.૪ ઇતિહાસ અને સ્થાનિક ઇતિહાસ
- ૩.૫ ઇતિહાસ અને કલા

એકમ-૪ ઇતિહાસ શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન અને ઇતિહાસ શિક્ષકની સજાજતા

- ૪.૧ સંકલ્પના (એકમ પાઠ મૂલ્યાંકન)
- ૪.૨ બ્લૂપ્રિન્ટ
- ૪.૩ સારા પ્રશ્નપત્રની સંરચના તેમજ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો
- ૪.૪ ગુણ કોશલ્ય - વિષયવસ્તુની સજાજતાના સંદર્ભમાં ઇતિહાસ શિક્ષકની સજાજતા
- ૪.૫ કિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના સોપાનો અને મહત્વ

CPS-8-ભૂગોળ પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ પાઠ આયોજનનો વિહાસ

- ૧.૧ તાસ પાઠ આયોજન
- ૧.૨ એકમ પાઠ આયોજન
- ૧.૩ તાસ અને એકમ પાઠ આયોજનની તુલના

એકમ-૨ ભૂગોળ શિક્ષણની પદ્ધતિઓ

- ૨.૧ પ્રાદેશિક પદ્ધતિ
- ૨.૨ ભૂમૂળા અભ્યાસ પદ્ધતિ
- ૨.૩ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ
- ૨.૪ આગમન-લિગમન પદ્ધતિ

એકમ-૩ ભૂગોળનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ અને શિક્ષણ સજાજતા

- ૩.૧ અર્થ : ઇતિહાસ, વિજ્ઞાન, ગણિત, અર્થશાસ્ત્ર
- ૩.૨ ભૂગોળ શિક્ષકની સજાજતા : ગુણ, વિષયવસ્તુ, વિશિષ્ટ કોશલ્યો
- ૩.૩ કિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો, મહત્વ

એકમ-૪ મૂલ્યાંકન

- ૪.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : (સંકલ્પના, સંરચના અને ઉદાહરણ)
 - ૪.૧.૧ મિબંધલક્ષી
 - ૪.૧.૨ લઘુજવાબી
 - ૪.૧.૩ વસ્તુલક્ષી (ખાલીજગ્યા, ખોડકા, બહુવિકલ્પ, સંબંધ ઘટાચક)
- ૪.૨ બ્લૂ પ્રિન્ટની સંરચના
- ૪.૩ આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો

CPS -9 -નામાના મૂળતત્વો પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ નામાના મૂળતત્વોના વિસાદકાર્યનું આયોજન

- ૧.૧ રોસાલિક કાર્યના આયોજનની સંકલ્પના, મહત્વ, પ્રકારો
- ૧.૨ છુટા પાઠ : સંકલ્પના અને આયોજન
- ૧.૩ એકમ આયોજન : સંકલ્પના અને આયોજન
- ૧.૪ છુટાપાઠ અને એકમપાઠ પરચેલો તકાવત

એકમ-૨ નામાના મૂળતત્વોના વિસાદમાં સુધારણા પ્રવૃત્તિઓ

- ૨.૧ ફટીકરણ
- ૨.૨ પુનરાવલોકન
- ૨.૩ લિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્ય
- ૨.૪ સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન (સંકલ્પના, વિનિયોગ અને મહત્વ)

એકમ-૩ નામાના મૂળતત્વોનો વિસાદ અને ક્રિયાત્મક સંશોધન

- ૩.૧ જરૂરી રોસાલિક લાચકાત, ગુણો-કોશલ્યો
- ૩.૨ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો અને મહત્વ

એકમ-૪ નામાના મૂળતત્વોના વિસાદમાં મૂલ્યાંકન

- ૪.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હેતુઓ, સોપાનો
- ૪.૨ પ્રશ્નોના પ્રકાર : સંકલ્પના, સારા વિબંધ પ્રશ્નોના લક્ષણો
- ૪.૩ દૂંકોતરી પ્રશ્નો : સંકલ્પના, મહત્વ
અનાત્મલક્ષી : ખાલીજગ્યા, ખોડકા કસોટી, બહુવિકલ્પ કસોટી (રચના, મહત્વ)
- ૪.૪ બ્લ્યૂ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્ર સંરચના

CPS -10 -અર્થશાસ્ત્ર પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનના પાઠ આયોજન

- ૧.૧ છુટા તાસનું આયોજન
- ૧.૨ એકમ પાઠનું આયોજન (વિશિષ્ટ હેતુઓ, રોસાલિક પ્રવૃત્તિઓ, રોસાલિક સાધનો, સંદર્ભ અને મૂલ્યાંકન)
- ૧.૩ માસિક આયોજન અને વાર્ષિક આયોજનની સંકલ્પના અને મહત્વ

એકમ-૨ અર્થશાસ્ત્રનો અન્ય વિષય સાથે અનુબંધ અને ક્રિયાત્મક સંશોધન

- ૨.૧ અનુબંધ : ભૂગોળ, ગણિત, સમાજશાસ્ત્ર, રાજ્યનીતિશાસ્ત્ર
- ૨.૨ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાનો અને મહત્વ

એકમ-૩ અર્થશાસ્ત્રના વિસાદની વિશિષ્ટતાઓ અને નિદાન-ઉપચાર કાર્ય

- ૩.૧ અર્થશાસ્ત્રના વિસાદની વિશિષ્ટતાઓ : વિષયવસ્તુનું જ્ઞાન, ક્ષેત્ર કાર્ય અને કોશલ્યના સંદર્ભમાં
- ૩.૨ નિદાનાત્મક કાર્ય
- ૩.૩ ઉપચારાત્મક કાર્ય

એકમ-૪ અર્થશાસ્ત્રના વિસાદમાં મૂલ્યાંકન

- ૪.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના, હેતુઓ, સોપાનો
- ૪.૨ પ્રશ્નોના પ્રકાર : સંકલ્પના, સારા વિબંધ પ્રશ્નોના લક્ષણો
- ૪.૩ દૂંકોતરી પ્રશ્નો : સંકલ્પના, મહત્વ
અનાત્મલક્ષી : ખાલીજગ્યા, ખોડકા કસોટી, બહુવિકલ્પ કસોટી (રચના, મહત્વ)
- ૪.૪ બ્લ્યૂ પ્રિન્ટ આધારિત પ્રશ્નપત્ર સંરચના

CPS-11-વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ વાણિજ્ય શિક્ષણ કાર્યનું આયોજન

- ૧.૧ આયોજનનું મહત્વ
- ૧.૨ છૂટા પાઠની સંકલ્પના, સોપાનો, લાભ-મર્યાદા
- ૧.૩ છૂટા પાઠનું આયોજન
- ૧.૪ એકમ પાઠની સંકલ્પના
- ૧.૫ છૂટાપાઠ અને એકમ પાઠ વચ્ચેનો તફાવત

એકમ-૨ પાઠ્યપુસ્તક અને સુધારણા

- ૨.૧ અગત્ય
- ૨.૨ સાચા પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો
- ૨.૩ પાઠ્યપુસ્તકનું વિવેચન
- ૨.૪ વાણિજ્ય વિષયનો અગ્ર વધારો સાથેનો અનુબંધ (અર્થશાસ્ત્ર, લાભ, બેંકિંગ, સેક્ટરીયલ પ્રેક્ટીસ)
- ૨.૫ પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમની સંકલ્પના અને તુલના

એકમ-૩ વાણિજ્ય શિક્ષક અને ક્રિયાત્મક સંશોધન

- ૩.૧ શિક્ષકની લાવકાલ, ગુણો
- ૩.૨ શિક્ષકની વ્યાવસાયિક સજ્જતા
- ૩.૩ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, મહત્વ અને સોપાનો

એકમ-૪ મૂલ્યાંકન અને પરીક્ષણ

- ૪.૧ પ્રશ્ન પ્રકાર : નિબંધ પ્રકાર, ટૂંકોતરી, અભ્યાસક્રમની સંકલ્પના, અગત્ય, મર્યાદા
- ૪.૨ આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો
- ૪.૩ ત્રિપરીમાણદર્શક સારણીનાં આધારે પ્રશ્નપત્રની રચના
- ૪.૪ નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણ કાર્ય

CPS-12-કમ્પ્યુટર પદ્ધતિ (સેમ. ૨)

એકમ-૧ કમ્પ્યુટર શિક્ષણમાં પાઠ આયોજનનો વિકાસ અને પાઠ્યપુસ્તક

- ૧.૧ તાસ આયોજન (સંકલ્પના, સોપાનો)
- ૧.૨ તાસ આયોજન અને એકમ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત
- ૧.૩ બ્લ્યુપ્રિન્ટના આધારે એકમ કસોટીની રચના
- ૧.૪ પ્રવર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકની આંતરિક અને બાહ્ય સમીક્ષા (ધો.૮ અને ૯)

એકમ-૨ કમ્પ્યુટર શિક્ષણની પદ્ધતિ અને પ્રયુક્તિઓ (સંકલ્પના, લાભ-લાભ સંદર્ભે)

- ૨.૧ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ
- ૨.૨ સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ
- ૨.૩ નિદર્શન પદ્ધતિ
- ૨.૪ પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ
- ૨.૫ આભારી વર્ગખંડ (Virtual Classroom) : સંકલ્પના અને લક્ષણો
- ૨.૬ ઓનલાઇન શિક્ષણ (Online Education) : સંકલ્પના અને લાભ-લાભ

એકમ-૩ કમ્પ્યુટર શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન અને ક્રિયાત્મક સંશોધન

- ૩.૧ મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના અને મૂલ્યાંકનના સાધનો
- ૩.૨ આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો
- ૩.૩ વિવિધ પ્રકારના મૂલ્યાંકન પ્રશ્નો (સંકલ્પના તથા સંરચના સંદર્ભે) (વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો, ટૂંકોતરી પ્રશ્નો, નિર્બંધાત્મક પ્રશ્નો)
- ૩.૪ ક્રિયાત્મક સંશોધન : સંકલ્પના, સોપાન, મહત્વ

એકમ-૪ શાળા શિક્ષણ અને સામાજિક પ્રત્યાયનમાં કમ્પ્યુટર શિક્ષણ (પ્રવૃત્તિ આધારિત એકમ)

- ૪.૧ શાળા કક્ષાએ કમ્પ્યુટર તેજ (મહત્વ અને વ્યવસ્થાપન સંભાળ)
- ૪.૨ કમ્પ્યુટરના માધ્યમોનો ઉપયોગ કરી બે તાસ પાઠ તૈયાર કરવા તેની Soft copy બનાવવી.
- ૪.૩ શાળા કક્ષાએ તીચેના મુદ્દાને અનુલક્ષીને કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ કરી પ્રોજેક્ટ કરવો. (શાળા/કોલેજ પરિચય ppt તૈયાર કરવું, શાળા/કોલેજની વેબસાઇટ અથવા બ્લોગ બનાવવો શાળા કક્ષાએ શિક્ષક/વિદ્યાર્થીના કમ્પ્યુટર પ્રત્યેનાં વાતચીતનો (વાટ્સ આપ/ફેસબુક ઉપયોગ કરી) ક્રિયાત્મક સંશોધન કરવું.)
- ૪.૪ સામાજિક વૈજ્ઞાનિક તરીકે વ્યક્તિ અભ્યાસ હાથ ધરવો (કોઈ બે)
 - Sam Pitroda (Chairman Knowledge Commission - India)
 - Larry Page (Founder of Google)
 - Mark Zuckerberg (Founder of Facebook)

SEMESTER - 3

PE - 5 INCLUSIVE EDUCATION AND GENDER (SCHOOL - SOCIETY)

યુનિટ-૧ સમાવેશક શિક્ષણનો પરિચય

- ૧.૧ સમાવેશક શિક્ષણ : અર્થ સંકલ્પના અને જરૂરિયાત
- ૧.૨ સમાવેશક શિક્ષણનો ઇતિહાસ : વિદ્યોત્તરથી સમાવેશક શિક્ષણનો વિકાસ
- ૧.૩ સામાજિક સમાવેશક : અર્થ સંકલ્પના અને જરૂરિયાતો
- ૧.૪ સમાવેશક શિક્ષણના સિદ્ધાંતો : ઉપલબ્ધતા, સમતા, પ્રાસંગિકતા, ભાગીદારી, સહકારકરણ

યુનિટ-૨ અસમતાની સમજ

- ૨.૧ ચેતાક્રીય વિકાસાત્મક અસમતા(અધ્યતન અસમતા બૌદ્ધિક અસમતા આત્મકેન્દ્રિત વાર્ષિક અધ્યયન)ની સ્વભાવ
- ૨.૨ સંવેદનાત્મક અસમતાઓનો પરિચય (શ્રવણ અસમતા, અંધત્વ, ક્રમ અવરોધ બહેરાશ)
- ૨.૩ શારીરિક અસમતાઓનો પરિચય (મસ્તિશ્ક ટોપ-cerebral palsy અને પ્રચલન અસમતા)
- ૨.૪ અસમતાઓ સાથેના વ્યક્તિઓના હક (RPWD) અધિનિયમ ૨૦૧૬ મુજબ અલગ અસમતાઓનો પરિચય (અલગ અસમતાઓ જે (PRWD) અધિનિયમ, ૨૦૧૬માં જિર્દિષ્ટ છે તેનો પરિચય)

યુનિટ-૩ જાતિ : સંકલ્પના અને ઉદ્ભવ

- ૩.૧ જાતિ અને જાતિયતાની સંકલ્પના
- ૩.૨ પિતૃ સત્તા, નારીવાદ, નરવાદની સંકલ્પના
- ૩.૩ જાતિ આધારિત ચોક્કસ ભૂમિકાઓનો ઉદ્ભવ : સામાજિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક પરિપેક્ષ
- ૩.૪ જાતિ ઓળખમાં કુટુંબ, જાતિ, ધર્મ, સંસ્કૃતિ, પ્રદેશ મીડિયા (માધ્યમો)નો પ્રભાવ

યુનિટ-૪ જાતિ : પ્રતિનિધિત્વ અને મુદ્દાઓ

- ૪.૧ ભારતમાં જાતિ રૂઢિચુસ્તતા : સંકલ્પના, જાતિગત રૂઢિચુસ્તતા અટકાવવામાં શિક્ષક, વાલી અને શાળાની ભૂમિકા
- ૪.૨ બાળજાતીય શોષણ અટકાવવું (POCSO કાયદાનો પરિચય)
- ૪.૩ જાતિ વિપ્લવક પૂર્વકરણ : લંગરહી અને પોપટા, શિક્ષણ અને કાર્યસ્થળ
- ૪.૪ ભારતીય બંધારણમાં સુચવેલ જાતિ આધારિત સમાનતા અને સમતા

PE - 6 ASSESSMENT AND EVALUATION IN LEARNING

યુનિટ-૧ માહારથી અને મૂલ્યાંકન

- ૧.૧ માપન અને મૂલ્યાંકન : અર્થ અને સંકલ્પના
- ૧.૨ મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાનું મહત્વ અને સોપાનો
- ૧.૩ રચનાત્મક મૂલ્યાંકન, સતત મૂલ્યાંકન, સતત અને સર્વજાણી મૂલ્યાંકન
- ૧.૪ ટ્રેડિંગ સિસ્ટમનો પરિચય સામેલ અને વિરોધ

યુનિટ-૨ આકલન અને મૂલ્યાંકનના સાધનો

- ૨.૧ આકલન તકનીકીઓ (સંકલ્પના લાભ અને નેરલાભ) : અવલોકન, ઇન્ટરવ્યુ, સ્વ-આકલન, સહપાઠી આકલન અને સામાજિકતામિતિ
- ૨.૨ આકલનના સાધનો (સંકલ્પના લાભ અને નેરલાભ) : પ્રશ્નાવલી, ઓળખવાળી, કમ માપદંડ, કયાત્મક રેકોર્ડસ
- ૨.૩ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી : અર્થ, સંકલ્પના અને મહત્વ
- ૨.૪ વિવિધ કસોટી : સિક્કિ કસોટી, નિદાનાત્મક કસોટી અને પ્રમાણિત કસોટી

યુનિટ-૩ પ્રારંભિક આંકડાશાસ્ત્ર

- ૩.૧ માહિતીનું સ્વરૂપ : વર્ગીકૃત અને અવર્ગીકૃત, આવૃત્તિ વિતરણ
- ૩.૨ મધ્યવર્તી સ્થિતિના માપ : મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક
- ૩.૩ પ્રસારમાનના માપ : સરેરાશ વિચલન, પ્રમાણભૂત વિચલન
- ૩.૪ સહસંબંધ શતાંશ્ય અને પ્રતિષ્ઠા ક્રમાંકની સંકલ્પના

યુનિટ-૪ મૂલ્યાંકનમાં પ્રવર્તમાન વલણો

- ૪.૧ પસંદગી આધારિત ક્રેડિટ પ્રણાલી (CBCS)નો પરિચય
- ૪.૨ ઓનલાઇન પરીક્ષા અને ઓપન બુક પરીક્ષા : વિભાવના, જરૂરિયાત અને લાભ
- ૪.૩ ABC (Academic Bank Of Credit) નો પરિચય
- ૪.૪ PARAKH (Performance Assessment, Review and Analysis of Knowledge for Holistic Development) યોજનાનો પરિચય

EPC - 7A કારકિર્દી માર્ગદર્શન

યુનિટ-૧ કારકિર્દી માર્ગદર્શનનો પરિચય

- ૧.૧ કારકિર્દીનો અર્થ અને કારકિર્દી માર્ગદર્શનની સંકલ્પના
- ૧.૨ કારકિર્દી માર્ગદર્શનના સિદ્ધાંતો
- ૧.૩ કારકિર્દી માર્ગદર્શનના ધ્યેયો (માધ્યમિક ઉચ્ચતર - માધ્યમિક સ્તરે)

યુનિટ-૨ આકલન અને મૂલ્યાંકનના સાધનો

- ૨.૧ કારકિર્દી માહિતીનો અર્થ
- ૨.૨ કારકિર્દી માહિતીના પ્રકારો
- ૨.૩ કારકિર્દી માહિતીના પ્રાપ્તિસ્થાનો
- ૨.૪ કારકિર્દી માહિતીના એકત્રીકરણની રીતો

યુનિટ-૩ કારકિર્દી માહિતીનું ફાઇલિંગ અને વિતરણ

- ૩.૧ કારકિર્દી માહિતીનું ફાઇલિંગ અને આદર્શ ફાઇલિંગના લક્ષણો
- ૩.૨ કારકિર્દી માહિતી વિતરણની રીતો : કારકિર્દી સપ્તાહ, કારકિર્દી વાર્તાલાપ અને કારકિર્દી પ્રદર્શન
- ૩.૩ અમદાવાદ સ્થિત વ્યવસાયિક માર્ગદર્શન સંસ્થાનો પરિચય

યુનિટ-૪ કારકિર્દી માર્ગદર્શનમાં ઉપકરણો અને ઉપયોગ

- ૪.૧ દ્રશ્ય, સાવ્ય અને દ્રશ્ય : સાવ્ય ઉપકરણો
- ૪.૨ સામાયિકો, પુસ્તકો, ઇન્ટરનેટ, રેડિયો, ટેલિવિઝન

EPC - 7B શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ શિક્ષણ અને સંશોધનમાં આંકડાશાસ્ત્રની ભૂમિકા

- ૧.૧ આંકડાશાસ્ત્ર અર્થ અને વર્ગ શિક્ષણમાં ઉપયોગીતા
- ૧.૨ આવૃત્તિ વિતરણની આલેખાત્મક રજૂઆત (૧) સ્તંભ આલેખ (૨) આવૃત્તિ બહુકોણ (સ્વરૂપ આવૃત્તિ બહુકોણ)
- ૧.૩ શૈક્ષણિક સંશોધન : અર્થ, લક્ષણો અને ઉપયોગીતા
- ૧.૪ ચલ અને ઉત્કલ્પના : અર્થ અને પ્રકાર

યુનિટ-૨ આંકડાશાસ્ત્રીય લાક્ષણિકતાના માપો

- ૨.૧ મધ્યવર્તીના સ્થિતિના માપો અર્થ અને ઉપયોગીતા (સરાસરી, મધ્યસ્થ અને બહુલક)
- ૨.૨ આવૃત્તિ વિતરણ : સરાસરી, મધ્યસ્થ અને બહુલક
- ૨.૩ પ્રસારમાનના માપ અર્થ અને ઉપયોગીતા (વિસ્તાર, પાટલ વિચલન અને પ્રમાણ વિચલન)
- ૨.૪ પાટલ વિચલનની ગણતરી - છૂટા પ્રાપ્તાંક અને આવૃત્તિ વિતરણના આધારે, પ્રમાણ વિચલનની ગણતરી છૂટા પ્રાપ્તાંક અને આવૃત્તિ વિતરણના આધારે

યુનિટ-૩ સમાચારણ વિતરણ આલેખ

- ૩.૧ સમાચારણ વિતરણ આલેખનું સ્વરૂપ અને લક્ષણો
- ૩.૨ વિષમતા અને કુદુરતા પ્રકાર લક્ષણો અને કારણો
- ૩.૩ વિષમતાની ગણતરી (પિચરસન પદ્ધતિ અને શર્તાસ્થાના આધારે)
- ૩.૪ કુદુરતાની ગણતરી (શર્તાસ્થાનાના ઉપયોગથી) બંનેનું અર્થઘટન

યુનિટ-૪ સહસંબંધ

- ૪.૧ સહસંબંધનો અર્થ અને મહત્વ
- ૪.૨ સહસંબંધાંકનું અર્થઘટન
- ૪.૩ સહસંબંધ આંકની ગણતરી ક્રમાંક તફાવત પદ્ધતિ
- ૪.૪ સહસંબંધ આંકની ગણતરી : પરિબળ ગુણાકાર પદ્ધતિ (છૂટા પ્રાપ્તાંક કાર્ડ પિચરસન પદ્ધતિ આવૃત્તિ વિતરણ પરથી પ્રકીર્ણ આલેખ)

EPC - 7C ભારતનું બંધારણ

યુનિટ-૧ ભારતીય બંધારણ ઐતિહાસિક પૃષ્ઠભૂમિકા અને સામાન્ય પરિચય

- ૧.૧ બંધારણનો અર્થ અને મહત્વ
- ૧.૨ દિવસ સ્વાતંત્ર્ય ઘાસો - ૧૯૪૭
- ૧.૩ બંધારણ સભાની રચના, સમિતિ અને સ્ત્રોત
- ૧.૪ આમુખનો પરિચય

યુનિટ-૨ ભારતીય બંધારણની વિશિષ્ટ બાબતો

- ૨.૧ રાષ્ટ્રીય પ્રતીકો : રાષ્ટ્રધ્વજ, રાષ્ટ્રગાન, ચિહ્ન, મુદ્રાલેખ, રાષ્ટ્રગીત, રાષ્ટ્રીય પંચાંગ, ફૂલ, પક્ષી, પ્રાણી અને રમત
- ૨.૨ નાગરિક મૂળભૂત અધિકારો, ફરજો
- ૨.૩ રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
- ૨.૪ બંધારણમાં શિક્ષણ સંબંધિત જોગવાઈ

યુનિટ-૩ ભારતીય સંઘીય તથા રાજ્ય કારોબારી

- ૩.૧ ભારતના રાષ્ટ્રપ્રમુખ અને ઉપરાષ્ટ્રપ્રમુખની લાયકાત અને સત્તા ક્ષેત્ર
- ૩.૨ ભારતીય સંઘની સંસદ અને રાજ્યસભા
- ૩.૩ રાજપાલ લાયકાત અને સત્તા ક્ષેત્ર
- ૩.૪ મુખ્યમંત્રી તથા મંત્રી મંડળની લાયકાત અને સત્તા ક્ષેત્ર

યુનિટ-૪ ભારતીય ન્યાયતંત્ર અને બંધારણીય સંસ્થા પરિચય

- ૪.૧ સર્વોચ્ચ અદાલત અને તેના ન્યાયાધીશ (લાયકાત, કાર્યક્ષેત્ર)
- ૪.૨ પડી અદાલત અને તેના ન્યાયાધીશ (લાયકાત, કાર્યક્ષેત્ર)
- ૪.૩ કાયદા ઘડતરની પ્રક્રિયાનો ટૂંકો પરિચય
- ૪.૪ બંધારણમાં સુધારો કરવાની પ્રક્રિયાનો ટૂંકો પરિચય

EPC - 8 ICT AND ADVANCE PEDAGOGY

યુનિટ-૧ ICT અને કમ્પ્યુટર પરિચય

- ૧.૧ ICT કમ્પ્યુટરની સંકલ્પના, ઉપયોગ અને મર્યાદા
- ૧.૨ MS Word (પરિચય, ઉપયોગિતા) પ્રવૃત્તિ : ટાઇપિંગ, ફોર્મેટિંગ, ફોન્ટ સેટિંગ, પેરિગ્રાફીંગ જેવા બેઝિક કાર્યો, મિનિમમ વર્કબુક ૨૦૦૭, અને Google Docsનો પરિચય
- ૧.૩ MS Excel (પરિચય, ઉપયોગિતા) પ્રવૃત્તિ - ફોર્મ્યુલા સાથે પરિણામ બનાવવું, સમયપત્રક બનાવવું, સેલ ફોર્મેટિંગ જેવા બેઝિક કાર્યો, મિનિમમ વર્કબુક ૨૦૦૭, અને Google Sheet નો પરિચય
- ૧.૪ MS Powerpoint (પરિચય અને ઉપયોગિતા) : શબ્દો, ચિત્રો, ઓડિયો અને વીડિયો ઇનસર્ટ કરી સ્લાઇડ બનાવવી, કિઝાઇબ કરવી અને એનિમેશન આપવું, મિનિમમ વર્કબુક ૨૦૦૭, અને Google Slidesનો પરિચય

યુનિટ-૨ ઇન્ટરનેટ અને ટીચિંગ-લર્નિંગ ટૂલ્સ પરિચય

- ૨.૧ ઇન્ટરનેટ, ઇમેઇલ અને બ્લોગ : અર્થ, પરિચય, ઉપયોગિતા
- ૨.૨ ઓનલાઇન ટીચર સપોર્ટ ટૂલ્સ પરિચય : ગૂગલ ક્લાસરૂમ, માઇક્રોસોફ્ટ ટીમ્સ, ગૂગલ મીટ, ChatGPT
- ૨.૩ ઓનલાઇન લર્નિંગ પ્લેટ ફોર્મ પરિચય : SWAYAM, DIKSHA, NROER
- ૨.૪ ગૂગલ સર્ચની વિવિધ રીતો, ફેક્ટ્સ, કોપીરાઇટ ઉલ્લંઘન અને સાહિત્યની ચોરી (Plagiarism) નો પરિચય

યુનિટ-૩ અધ્યતન અધ્યાપનશાસ્ત્રનો પરિચય

- ૩.૧ અધ્યતન - અધ્યાપનશાસ્ત્ર : અર્થ, સિદ્ધાંતો, જરૂરિયાત
- ૩.૨ સંકલિત અધ્યાપનશાસ્ત્ર અને STEAM શિક્ષણ : સંકલ્પના અને પરિચય
- ૩.૩ 5E મોડેલ : સોપાન અને શિક્ષકની ભૂમિકા
- ૩.૪ ચિંતનાત્મક અધ્યયન : સંકલ્પના, Gibbsનું ચક્ર અને શિક્ષકની ભૂમિકા

યુનિટ-૪ અધ્યતન અધ્યાપનશાસ્ત્ર પ્રવાહો

- ૪.૧ બ્લેન્ડેડ લર્નિંગ સંકલ્પના, સ્વરૂપો, શિક્ષકની ભૂમિકા
- ૪.૨ મૂલ્યાંકનની આધુનિક પ્રકૃતિઓ : સંકલ્પના અને પરિચય ક્વિઝ(Google Form એસ (Kahoot), સ્ટુડન્ટ રિસ્પોન્સ સિસ્ટમ (Mentimeter), પીઅર રીવ્યુ)
- ૪.૩ ડિજિટલ પોર્ટફોલિયો : સંકલ્પના, પ્રકાર, ફાયદા, મર્યાદા
- ૪.૪ સંકલ્પના ચિત્રણ : સંકલ્પના, પ્રકાર અને મહત્વ શિક્ષણ

SEMESTER - 4

PE - 7 ENVIRONMENT EDUCATION

યુનિટ-૧ પર્યાવરણ અને જાળવણી

- ૧.૧ પર્યાવરણનો અર્થ
- ૧.૨ પર્યાવરણ શિક્ષણની વિભાવના
- ૧.૩ કુદરતી સ્ત્રોતની જાળવણી (પાણી જમીન અને જંગલોની જાળવણી)

યુનિટ-૨ પ્રદૂષણ : સમસ્યાઓ તેના કારણો અને ઉપાયો

- ૨.૧ વૈશ્વિક સમસ્યાઓ
 - ૨.૧.૧ ઝીલ હાઉસ ઇફેક્ટ
 - ૨.૧.૨ ઓઝોન પટમાં છિદ્રો
 - ૨.૨.૩ એસિડ રેઈન
- ૨.૨ સ્થાનિક સમસ્યાઓ
 - ૨.૨.૧ હાર પ્રવેશની સમસ્યા
 - ૨.૨.૨ વરતીકંપ અને સુનામી
- ૨.૩ પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડના કાર્યો (રાજ્ય સ્તરે)

યુનિટ-૩ જૈવિક વૈવિધ્ય

- ૩.૧ જૈવિક વૈવિધ્ય અને પર્યાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ
- ૩.૨ જૈવિક વૈવિધ્ય પર ખતરો
- ૩.૩ જૈવિક વૈવિધ્ય સંરક્ષણ માટેના પ્રયાસો અને તે માટે કાર્યરત સંસ્થાઓ (ગુજરાત સ્તરે)

યુનિટ-૪ પર્યાવરણ શિક્ષણ અભ્યાસક્રમ અને પર્યાવરણ સંરક્ષણ

- ૪.૧ પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ : ૧૯૮૬નો પરિચય
- ૪.૨ National Green Tribunal નો પરિચય
- ૪.૩ માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટે જાન્યૂનના કાર્યક્રમો

PE - 8 TEACHER AND LEARNER IN SOCIETY

યુનિટ-૧ અધ્યેતા અને શાષ્ટ્ર

- ૧.૧ ભારતમાં રાષ્ટ્રીય એકવલી સંકલ્પના અને તેનું મહત્વ
- ૧.૨ બંધારણીય મૂલ્યો હકો અને ફરજો
- ૧.૩ બહુલતાવાદી સમાજ : સામાજિક, ભાષાકીય, સાંસ્કૃતિક, ધાર્મિક વૈવિધ્યતા અને અધ્યેતાઓ
- ૧.૪ ભારતીય સાંસ્કૃતિક વારસો, સાહિત્ય, શિલ્પ - સ્થાપત્ય અને લલિત કલા

યુનિટ-૨ અધ્યેતાની ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ

- ૨.૧ જવાબદાર તાગરિકત્વનો વિકાસ
- ૨.૨ મૂલ્ય શિક્ષણ : અર્થ, સંકલ્પના અને મહત્વ
- ૨.૩ શાયબર સલામતી અને સુરક્ષાનો સુનિશ્ચય
- ૨.૪ સંઘર્ષ, શાંતિ અને અધ્યેતા

યુનિટ-૩ શિક્ષણ એક વ્યવસાય : ભૂમિકા અને પડકારો

- ૩.૧ શિક્ષણ એક વ્યવસાય તરીકે : ભારતીય અને પશ્ચિમી પરિપેક્ષ અને લાક્ષણિકતાઓ
- ૩.૨ શિક્ષક સમાજમાં એક સામાજિક પરિવર્તનના કારક(એજન્ટ) તરીકે
- ૩.૩ શિક્ષણના વ્યવસાયના પડકારો
- ૩.૪ અસરકારક શિક્ષકની માર્ગી ગુણવત્તાઓ (સુસંગત શિક્ષણ ક્ષમતા કોઈપણ ત્રણ સુપ્રસિદ્ધ નવીનતાવાદી શિક્ષકો)

યુનિટ-૪ ૨૧ મી સદીના શિક્ષક તરીકે

- ૪.૧ ૨૧ મી સદીના અધ્યેતાઓની લાક્ષણિકતાઓ
- ૪.૨ ૨૧ મી સદીના શિક્ષક તરીકે આવશ્યક કૌશલ્યો
- ૪.૩ શિક્ષકોની વર્તનની આચાર સંહિતા
- ૪.૪ ઓનલાઈન શિક્ષણમાં શિક્ષકની ભૂમિકા : આમુલ

FRAMEWORK FOR B.ED. COURSE SEMESTER - 4 INTERNSHIP

Work to be done (evaluated by school personnel)			Assignment/Task/Practical Work		
Title	Credit	Marks	Title	Credit	Marks
Maintenance of Log Book*	1	15	Action Research	1	40
Bulletin Board*	1	15	Observation of a Teacher (preferably subject related teacher) (Assignment to be submitted in the form of a report)	1	20
Assembly Programme*	1	40	Awareness Programme (Blood donation/public Health/environment/consumer protection/civic Responsibilities etc) (Assignment to be submitted in the form of a report)	1	20
Cultural Programme*	1	15	Preparation of School Report	1	20
Preparation of School Calendar*	1	15	Psychology test	1	20
Study of Internal Evaluation of School Students*	1	15	Interview of a management authority/Principal/Supervisor/Senior Teacher (Assignment to be submitted in the form of a Report)	1	25
Co - Curricular Activities*	1	15	Study of school Registers (Assignment to be submitted in the form of a Report)	1	50
Lessons (Total 10)	3	100			
Total	10	230		7	195

Note : Total Practical Work of 16 Weeks for 17 Credits. Total Credit for semester - IV is 25 one week for Instruction & Group Assignment.
Submissions with* mark indicates that the evaluation to be done by principal/mentor teacher/ concerned teacher of the school where the student teacher is doing internship.

EPC કોટેસ્ટનો અભ્યાસક્રમ

B.ED. CONTENT SYLLABUS			
SCHOOL SUBJECT			
EPC શ્રેણી	સેમેસ્ટર - 1	સેમેસ્ટર - 2	સેમેસ્ટર - 3
ગુજરાતી	પોસ્ટ - 7 WHOLE	પોસ્ટ - 8 WHOLE	પોસ્ટ - 9 UNIT 1 TO 12
હિન્દી	પોસ્ટ - 7 WHOLE	પોસ્ટ - 8 WHOLE	પોસ્ટ - 9 UNIT 1 TO 12
સંસ્કૃત	પોસ્ટ - 7 WHOLE	પોસ્ટ - 8 WHOLE	પોસ્ટ - 9 UNIT 1 TO 10
અંગ્રેજી	પોસ્ટ - 7 WHOLE	પોસ્ટ - 8 WHOLE	પોસ્ટ - 9 UNIT 1 TO 6 POEM - 1 & 2
ગણિત	પોસ્ટ - 7 UNIT 2, 3, 6, 8, 11, 12, 13	પોસ્ટ - 8 UNIT 2, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 14	પોસ્ટ - 9 UNIT 2, 4, 6, 7, 10, 13, 14
વિજ્ઞાન	પોસ્ટ - 7 UNIT 1, 3, 4, 5, 6, 8, 12, 14, 16	પોસ્ટ - 8 UNIT 1, 2, 4, 8, 10, 11, 13, 14, 16	પોસ્ટ - 9 UNIT 2, 4, 5, 7, 8, 12, 14
સાહ્યકર	પોસ્ટ - 9 UNIT 1, 2, 5, 8, 9, 11, 13, 14	પોસ્ટ - 10 UNIT 1, 2, 5, 7, 9, 10, 13, 15	પોસ્ટ - 11 UNIT 1, 2, 6, 7, 9, 10, 13
ઇતિહાસ	પોસ્ટ - 7 UNIT 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 17	પોસ્ટ - 8 UNIT 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 15, 16, 17, 18	પોસ્ટ - 9 UNIT 1 TO 12
ભૂગોળ	પોસ્ટ - 7 UNIT 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19	પોસ્ટ - 8 UNIT 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19	પોસ્ટ - 9 UNIT 13 TO 20
સામાજિક શૃંગારણ	પોસ્ટ - 11 વિભાગ - 1	પોસ્ટ - 11 વિભાગ - 2	પોસ્ટ - 12 વિભાગ - 1
અર્થશાસ્ત્ર	પોસ્ટ - 11 WHOLE	પોસ્ટ - 12 UNIT 1 TO 6	પોસ્ટ - 12 UNIT 7 TO 11
વાણિજ્યિક વ્યવસ્થા અને સંચાલન	પોસ્ટ - 11 WHOLE	પોસ્ટ - 12 UNIT 1 TO 8	પોસ્ટ - 12 UNIT 7 TO 11

EPC-01 ગુજરાતી વિષયવસ્તુ

વિષયવસ્તુ : ૨૫ ગુણ

લેખન તથા વ્યાકરણ : ૧૦ ગુણ

પ્રશ્નપત્ર : ૩૫ ગુણ

નોંધ : પુસ્તક વાચન અને સ્વ-અધ્યયનમાંથી પ્રશ્નો પુછવા નહીં.

સેમેસ્ટર - ૧ ધોરણ-૭ (પ્રથમ અને દ્વિતીય સત્ર)
સેમેસ્ટર - ૨ ધોરણ-૮ (પ્રથમ અને દ્વિતીય સત્ર)
સેમેસ્ટર - ૩ ધોરણ-૯ (પ્રકરણ - ૧ થી ૧૨)

ગુજરાતી વ્યાકરણ અને લેખન

સેમેસ્ટર - ૧

- સમાનાર્થી અને વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો
- ખોડણી
- સંયોજકો
- શબ્દકોશ અનુસાર શબ્દનો ક્રમ
- વિરામચિહ્નો
- શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ
- સંજ્ઞા અને તેના પ્રકારો
- અર્થવિસ્તાર/વિચાર વિસ્તાર

સેમેસ્ટર - ૨

- દ્વિરુક્ત અને સ્વાનુકારી શબ્દો.
- સર્વનામ અને તેના પ્રકારો.
- વિશેષણ અને તેના પ્રકારો.
- સમાસ અને તેના પ્રકારો.
- મુદા પરથી વાર્તાલેખન અને શીર્ષક.

સેમેસ્ટર - ૩

- રૂઢિપ્રયોગો અને કહેવતો.
- વાક્ય અને તેના પ્રકારો.
- પદક્રમ અને પદ-સંવાદ.
- અલંકાર અને તેના પ્રકારો.
- નિબંધલેખન.

EPC - 02 હિન્દી વિષયવસ્તુ

પાઠ્યપુસ્તક ગુણ - ૨૫

વ્યાકરણ ઓર લેખન - ૧૦

સ્વ-અધ્યયન વિભાગ સે પ્રશ્નો કા સમાવેશ ન કરે ।

સત્ર-૧ કક્ષા-૭ પ્રથમ ઓર દ્વિતીય સત્ર

સત્ર-૨ કક્ષા-૮ પ્રથમ ઓર દ્વિતીય સત્ર

સત્ર-૩ કક્ષા-૯ પ્રકરણ-૧ થી ૧૨

સત્ર -૧

- હિજ્જો શુદ્ધ કીચિય
- શબ્દકોશ અનુસાર શબ્દક્રમ
- મુહાવરો ઓર કહાવતો
- લિંગ ઓર વચન
- સંજ્ઞા (અર્થ ઓર ખેદ)
- સમાનાર્થી - વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ
- પ્રારૂપ કે આધાર - કહાની લેખન

સત્ર -૨

- શબ્દસમૂહ કે લિય એક શબ્દ
- વિશેષણ
- સર્વનામ
- ઉપસર્ગ
- પ્રત્યય
- પત્ર લેખન

સત્ર - ૩

- વિરામચિહ્ન
- ક્રિયા કે કાલ
- કારક
- કર્તૃવાચક સંજ્ઞા
- ભાવવાચક સંજ્ઞા
- સમાસ
- નિબંધ લેખન / અહવાલ (રિપોર્ટાજ)

EPC - 03 સંસ્કૃત કન્ટેન્ટ

પ્રશ્ન પત્ર - કુલ ગુણ-૩૫ (પાઠ્ય પુસ્તક)
વિષયવસ્તુ : ગુણ - ૨૫
લેખન-વ્યાકરણ : ગુણ - ૧૦

સેમે. - ૧ - ધોરણ - ૭ (પ્રથમ અને ત્રિતીય સત્ર)
સેમે. - ૨ - ધોરણ - ૮ (પ્રથમ અને ત્રિતીય સત્ર)
સેમે. - ૩ - ધોરણ - ૯ (પ્રથમ અને ત્રિતીય સત્ર)

સેમે. - ૧ ધોરણ - ૭ (ગુણ-૧૦)

- વર્તમાનકાળ પરસ્પૃષ્ટતા રૂપો
- પ્રશ્ન વાક્યો
- એકવચન/બહુવચન
- સંધિ-છોડો/ખેડો.
- સમય
- સંખ્યા-૧ થી ૫૦

સેમે. - ૮ - સેમે. (ગુણ-૧૦)

- હ્ય. ભૂતકાળ/ભવિષ્યકાળ
- ધાતુના રૂપાખ્યાનો બનાવો
- ક્રિયાપદ આધારિત શબ્દો
- પ્રશ્નવાક્ય બનાવો
- શબ્દાર્થ-સમઞ્નાર્થ-વિરુદ્ધાર્થ
- શબ્દો પરથી વાક્ય બનાવો
- સંધિ
- અધ્યય
- સંબંધક ભૂતકૃદંત - હેતુર્થ, વિદ્યર્થ
- સમય
- સંખ્યા-૧ થી ૧૦૦
- વર્ણપટ
- વિભક્તિ પરિચય
- સર્વનામ
- નામપદ/ક્રિયાપદ
- પુરુષ-વચન
- ગણ પરિચય - પ્રથમ ગણસમૂહ - ૧,૪,૬,૧૦.
- સામાસિક શબ્દો

સેમે. - ૩ - ધોરણ-૯ (ગુણ-૧૦)

- અભ્યાસ - ૧ થી ૭

EPC - 04 ENGLISH CONENT (SEM-1,2,3) SYLLABUS CLARIFICATION

SEM-1	SEM-2	SEM-3
<p>STANDARD 7 (SEM 1 SEM 2) TEXT BASED QUESTIONS : 25 MARKS (20 MARKS TEXT BASED + 5 MARKS TASK) ACTIVITIES SUGGESTED IN THE TEXTBOOK)</p> <p>GRAMMAR AND COMPOSITION BASED QUESTION : 10 MARKS (QUESTIONS FROM FOLLOWING POINTS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • PARTS OF SPEECH • TENSES • PUNCTUATION • WORD FORMATION • ARTICLES • QUESTION TAG • TYPES OF PRONOUNS <p>COMPOSITION POINTS</p> <ul style="list-style-type: none"> • DIALOGUE WRITING • LETTER WRITING • COMPREHENSION (UNSEEN PASSAGE) 	<p>STANDARD 8 (SEM 1 SEM 2) TEXT BASED QUESTIONS : 25 MARKS (20 MARKS TEXT BASED + 5 MARKS TASK) ACTIVITIES SUGGESTED IN THE TEXTBOOK)</p> <p>GRAMMAR AND COMPOSITION BASED QUESTION : 10 MARK (QUESTIONS FROM FOLLOWING POINTS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • CONJUNCTIONS • PREPOSITION • ACTIVE-PASSIVE VOICE • CAUSAL VERBS • MODAL AUXILIARIES • DEGREES OF COMPARISON <p>COMPOSITION POINTS</p> <ul style="list-style-type: none"> • ESSAY WRITING • STORY WRITING • COMPREHENSION (UNSEEN PASSAGE) 	<p>STANDARD 9 (SEM 1 SEM 2) TEXT BASED QUESTIONS : 25 MARKS (20 MARKS TEXT BASED + 5 MARKS TASK) ACTIVITIES SUGGESTED IN THE TEXTBOOK)</p> <p>GRAMMAR AND COMPOSITION BASED QUESTION : 10 MARK (QUESTIONS FROM FOLLOWING POINTS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • DIRECT-INDIRECT SPEECH • CLAUSES AND PHRASES • TRANSFORMATION OF SENTENCES • SYNTHESIS <p>COMPOSITION POINTS</p> <ul style="list-style-type: none"> • APPLICATION WRITING • REPORT WRITING • COMPREHENSION (UNSEEN PASSAGE)

ઉજવણી કરવાના દિન વિશેષ

૧	વિશ્વ વસ્તી દિન	૧૧ જુલાઈ
૨	ભારત છોડો ચળવળ દિવસ	૯ ઓગસ્ટ
૩	સ્વાતંત્ર્ય દિન	૧૫ ઓગસ્ટ
૪	શિક્ષક દિન	૦૫ સપ્ટેમ્બર
૫	વિશ્વ સાક્ષરતા દિન	૦૮ સપ્ટેમ્બર
૬	હિન્દી દિન	૧૪ સપ્ટેમ્બર
૭	આ. સ. ઓગ્રોલ દિન વિશ્વશાંતિદિન	૧૬ સપ્ટેમ્બર
૮	વિશ્વ પર્યટન દિન	૨૭ સપ્ટેમ્બર
૯	વિશ્વ પોસ્ટ ઓફિસ દિન	૦૯ ઓક્ટો.
૧૦	વિશ્વ અન્ન દિન	૧૬ ઓક્ટો.
૧૧	સ. સેવા યોજના દિન/બુનો દિવસ	૨૪ ઓક્ટો.
૧૨	વિશ્વ બચત દિન	૩૧ ઓક્ટો.
૧૩	બાલ સુરક્ષા દિન	૦૭ નવેમ્બર
૧૪	બાળ દિન	૧૪ નવેમ્બર
૧૫	વિશ્વ એઈડ્ઝ દિન	૦૧ ડિસેમ્બર
૧૬	કિસાન દિન	૦૩ ડિસેમ્બર
૧૭	સેના દિન	૦૪ ડિસેમ્બર
૧૮	ધ્વજ દિન	૦૭ ડિસેમ્બર
૧૯	માનવ અધિકાર દિન	૧૦ ડિસેમ્બર
૨૦	સ. ઉર્જા સંરક્ષણ દિન	૧૪ ડિસેમ્બર
૨૧	પ્રતિષ્ઠા દિન	૨૬ જાન્યુઆરી
૨૨	ગાંધી નિર્વાહ દિન	૩૦ જાન્યુઆરી
૨૩	રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન દિવસ	૨૮ ફેબ્રુઆરી
૨૪	આ. સ. મહિલા દિવસ	૦૮ માર્ચ
૨૫	સ્ત્રીકરણ દિન	૧૬ માર્ચ
૨૬	વિશ્વ વન દિન	૨૧ માર્ચ
૨૭	વિશ્વ જલ દિન	૨૨ માર્ચ
૨૮	વિશ્વ આરોગ્ય દિન	૦૧ એપ્રિલ
૨૯	પૃથ્વી દિન	૨૨ એપ્રિલ
૩૦	ગુજ. સ. સ્થાપના દિન	૦૧ મે
૩૧	વિશ્વ કામ દિન	૦૧ મે
૩૨	રેડક્રોસ દિન	૦૮ મે
૩૩	તમાકુ નિષેધ દિન	૩૧ મે
૩૪	વિશ્વ પર્યા. દિન	૦૫ જૂન
૩૫	વિશ્વ આંતરરાષ્ટ્રીય ઓગ દિવસ	૨૧ જૂન

વ્યક્તિ વિશેષ દિન

■ જુલાઈ

તા. ૨૧ જુલાઈ	કવિ ઉમાચંદર ગોષી જન્મદિન
તા. ૨૩ જુલાઈ	લોકમાન્ય વ્હાનગંધાર તિલક જન્મદિન
તા. ૩૧ જુલાઈ	મુન્શી પ્રેમચંદનો જન્મદિન

■ ઓગસ્ટ

તા. ૧ ઓગસ્ટ	શ્રી રવિચંદર રાવળ જન્મદિન
તા. ૩ ઓગસ્ટ	મેથિલીવારણ ગુપ્ત જન્મજયંતિ
તા. ૭ ઓગસ્ટ	કવિવર સ્વીનમનાથ ટાગોર પુસ્તકલિપિ
તા. ૧૨ ઓગસ્ટ	ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ, સુનીલાલ મડિયાનો જન્મદિન
તા. ૧૫ ઓગસ્ટ	શ્રી અરવિંદ ઘોષ જન્મ
તા. ૨૪ ઓગસ્ટ	કવિ વીર નર્મદ જયંતિ
તા. ૨૮ ઓગસ્ટ	ઝવેરચંદ મેઘાણી
તા. ૩૧ ઓગસ્ટ	જન્મજયંતિ મેડમ મોન્ટેસોરી

■ સપ્ટેમ્બર

તા. ૩ સપ્ટે.	નરસિંહરાવ દિવેદીયા
તા. ૪ સપ્ટે.	દાદાભાઈ નવરોજી/પૂજ્ય મોટા
તા. ૫ સપ્ટે.	ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણન જયંતિ
તા. ૮ સપ્ટે.	સિઓ ટોલસતોય
તા. ૧૧ સપ્ટે.	આચાર્ય વિનોબાભાવે જન્મદિન
તા. ૨૪ સપ્ટે.	માદમ લિખાઈજી કામા
તા. ૨૭ સપ્ટે.	વીર ભગતસિંહ જન્મદિન

■ ઓક્ટોબર

તા. ૨ ઓક્ટો.	મહાત્મા ગાંધી, લાલબહાદુર શાસ્ત્રી જયંતિ
તા. ૪ ઓક્ટો.	શ્યામજી કૃષ્ણ વર્મા જન્મદિન
તા. ૧૦ ઓક્ટો.	આર. કે. નારાયણ જન્મદિન
તા. ૧૫ ઓક્ટો.	મનુભાઈ પંચોળી 'દર્શક' જયંતિ
તા. ૨૦ ઓક્ટો.	ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી
તા. ૨૧ ઓક્ટો.	જયોતિન્દ્ર દવે
તા. ૨૩ ઓક્ટો.	બળવંતરાય હાકોર
તા. ૨૬ ઓક્ટો.	કમ્પ્યુટરના બાદશાહ બિલ ગેઈટ્સ
તા. ૩૦ ઓક્ટો.	અણુવિજ્ઞાની ડૉ. હોમીભાલા
તા. ૩૧ ઓક્ટો.	સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ જન્મદિન

વ્યક્તિ વિશેષ દિન

■ નવેમ્બર

તા. ૭ નવે.	ડો. સી. વી. રામન
તા. ૧૩ નવે.	મકરન્દ દવે
તા. ૧૪ નવે.	પંકિત જવાહરલાલ નહેરુ
તા. ૧૫ નવે.	મિથુભાઈ બહેકા
તા. ૨૬ નવે.	ડો. વર્ગીસ કુરિયન
તા. ૨૭ નવે.	હરિવંશરાય બરુચન
તા. ૩૦ નવે.	ડો. જગદીશચંદ્ર બોઝ

■ ડિસેમ્બર

તા. ૧ ડિસેમ્બર	કાકાસાહેબ કાલેલકર
તા. ૩ ડિસેમ્બર	ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ
તા. ૨૨ ડિસેમ્બર	શ્રી નિવાસ રામાનુજન
તા. ૨૫ ડિસેમ્બર	ઇસુ ખ્રિસ્ત
તા. ૨૭ ડિસેમ્બર	મિરઝા ગાલીબ
તા. ૩૦ ડિસેમ્બર	કબેચાલાલ મુનશી

■ જાન્યુઆરી

તા. ૯ જાન્યુ.	ડો. ભગોપિંદરાસ પુરાના જન્મદિન
તા. ૧૨ જાન્યુ.	સ્વામી વિવેકાનંદ જન્મદિન
તા. ૨૦ જાન્યુ.	જહોન રરિકન પુણ્યતિથિ
તા. ૨૧ જાન્યુ.	કવિ દલપતરામ જયંતિ
તા. ૨૩ જાન્યુ.	લેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ જન્મદિન
તા. ૨૬ જાન્યુ.	કવિ કલાપી જન્મદિન
તા. ૩૦ જાન્યુ.	જવરાંકર પ્રસાદ

■ ફેબ્રુઆરી

તા. ૧૧ ફેબ્રુઆરી	લોમસ આલ્યા એકિસન
તા. ૧૫ ફેબ્રુઆરી	વિજ્ઞાની મેલીલિયો
તા. ૨૦ ફેબ્રુઆરી	બગોળશાસ્ત્રી કોપરલિકરા
તા. ૨૨ ફેબ્રુઆરી	ઇન્દુલાલ ગાંધી જયંતિ

વ્યક્તિ વિશેષ દિન

■ માર્ચ

તા. ૩ માર્ચ	ગ્રેહામ બેલ
તા. ૬ માર્ચ	ચિત્રકાર માઇકલ એન્જેલો
તા. ૧૪ માર્ચ	આલ્બર્ટ આઇન્સ્ટાઇન
તા. ૧૬ માર્ચ	કવિ ન્હાનાલાલ
તા. ૨૦ માર્ચ	સર આઇઝેક ન્યૂટન પુણ્યતિથિ
તા. ૨૨ માર્ચ	કવિત્રી સુંદરમ્
તા. ૨૩ માર્ચ	વીર શહીદ ભગતસિંહ પુણ્યતિથિ
તા. ૨૬ માર્ચ	કવિત્રી મહાદેવી વર્મા
તા. ૨૭ માર્ચ	વિજ્ઞાની રોબ્ટરન

■ એપ્રિલ

તા. ૧૪ એપ્રિલ	ડો. ભીમરાવ આંબેડકર
તા. ૧૫ એપ્રિલ	ગુલાનક જયંતિ
તા. ૨૩ એપ્રિલ	રોકસપિયર જન્મદિન

■ મે

તા. ૫ મે	કાર્લ માર્ક્સ
તા. ૭ મે	પન્નાલાલ પટેલ
તા. ૯ મે	મહારાજા પ્રતાપ
તા. ૧૨ મે	ચે. કૃષ્ણમૂર્તિ
તા. ૨૦ મે	કવિ સુમિત્રાલંદન પંત
તા. ૨૨ મે	રાજા રામમોહનરાય

■ જૂન

તા. ૧૧ જૂન	ચાર્લિસ રામપ્રસાદ વિરિમલ
તા. ૧૬ જૂન	સંત કબીર
તા. ૧૮ જૂન	રાણી લક્ષ્મીબાઈ પુણ્યતિથિ
તા. ૨૭ જૂન	હેલન કેલર